

Barn- och utbildningsnämndens sammanträde 2024-03-11

Plats och tid: Storskär/Norrskär, kl. 18:00

Kallade: Ledamöter

Underrättade: Ersättare

Vid förhinder: Meddela ersättare och nämndens sekreterare
anton.hallstrom@vaxholm.se

Information: Ärendena har delats in i A- och B-ärenden. Detta innebär att de ärenden som är markerade med A inte kommer att föredras och att de ärenden som är markerade med B kommer att föredras under sammanträdet. Vid frågor om A-ärenden, kontakta gärna förvaltningen innan sammanträdet.

Nedan listas ärendenummer, namn på ärendet samt föredragande person eller funktion.

1. Justering och fastställande av föredragningslistan, Ordföranden
- 2B. Förvaltningen informerar, André Wallin, Peter Parkrud, Myrna Selenius
- 3B. Dataskyddsombud årsrapport 2023, Anne Hännestrand
- 4A. Ekonomiskt utfall februari 2024, André Wallin
- 5B. Åtterrapportering stimulansmedel 2023, Sara Sandbacka
- 6B. Analys av 2023 års klagomålshantering, Lars Nilsson
- 7A. Anmälningar och överklaganden 2024-02-26, Lars Nilsson
- 8B. Digitaliseringsplan 2024-2026, Jenny Sellberg
- 9B. Utredning Öppna förskolan, Myrna Selenius
- 10A. Patientsäkerhetsberättelse 2023, Monica Lalander
- 11A. Föreningsbidrag Rindöborna 2024, André Wallin
- 12B. Rapport från kontaktpolitiker, Kontaktpolitiker
- 13A. Utestående uppdrag till 2024-03-11, Anton Hallström

14A. Redovisning av delegeringsbeslut till 2024-03-11, Anton Hallström

Peter Lindqvist (M)
Ordförande

Anton Hallström
Sekreterare

Utbildningsförvaltningen
Lars Nilsson
Skoljurist

Dataskyddsombud årsrapport 2023

Förslag till beslut

Informationen noteras till protokollet.

Ärendebeskrivning

Dataskyddsförordningen¹, förkortad GDPR, gäller i hela EU och trädde i kraft 2018. Förordningen har som syfte att skydda enskildas grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd av personuppgifter. Förordningen ställer krav på att myndigheter och organisationer som hanterar personuppgifter anpassar sina verksamheter för att leva upp till förordningens krav.

Kommunfullmäktige fattade 16 november 2020 beslut om att policy och riktlinje för dataskydd i Vaxholms stad. Riktlinjer för dataskydd och hantering av personuppgifter i Vaxholms stad föreskriver att dataskyddsombudet årligen ska redovisa för de personuppgiftsansvariga nämnderna det arbete som verksamheten gör gällande efterlevnaden av dataskyddsförordningen, nationell dataskyddslagstiftning och lokala styrdokument.

I årsrapport för 2023 informerar dataskyddsombudet om personuppgiftsincidenter, utbildningsåtgärder och deltagande vid ledningsgruppsmöten, granskningar och övriga iakttagelser.

Barnrättsperspektivet/Prövning av barnets bästa

Föreslaget beslut bedöms inte få några konsekvenser för barn.

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

Jämställdhetsperspektivet

Föreslaget beslut bedöms inte få några konsekvenser/effekter ur ett jämställdhetsperspektiv.

Handlingar i ärendet

Dataskyddsombud årsrapport 2023, tjänsteutlåtande 2024-02-05.

Dataskyddsombud årsrapport 2023.

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Lars Nilsson, skoljurist

För kännedom: André Wallin, förvaltningschef

Dataskyddsombudets årsrapport 2023

Diarienummer	Senast uppdaterad	Beslutsinstans	Processägare
	2024-01-30	Dataskyddsombud	Dataskyddsombud

Dokumentets syfte

Dataskyddsombudets årsrapport tas fram av dataskyddsombudet och syftar till att återkoppla till den personuppgiftsansvariga nämnden och kommunledningsgruppen om dataskyddsombudets iakttagelser av stadens hantering av personuppgifter under året.

Detta för att nämnden ska kunna ta sitt, enligt dataskyddsförordningen, ställda personuppgiftsansvar och kunna redovisa sin efterlevnad av dataskyddsförordningen.¹

Dokumentet gäller för

Årsrapporten riktas främst till respektive personuppgiftsansvarig nämnd och kommunledningen, men är även aktuell för alla chefer och anställda som direkt eller indirekt arbetar med personuppgifter i staden.

---

¹ Art 5.2 [dataskyddsförordningen](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679), (hyperlänk i hela dokumentet: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679>, 2023-11-17).

Innehållsförteckning

Inledning	3
1 DEL 1 – Dataskyddsombudet tar ordet	3
1.1 En utökad problembild	3
1.2 Framgångsfaktorer för inbyggt dataskydd	4
1.3 Dataskyddsombudet kommenterar risken för antagonistiska angrepp	5
1.4 Dataskyddsombudets granskningar	6
1.5 Dataskyddsombudet initierar stor granskning	8
1.6 På gång år 2024	8
2 DEL 2 - Statistik och dataskyddsombudets reflektioner	9
2.1 Behandlingsregistret	9
2.2 Personuppgiftsincidenter	9
2.2.1 Några personuppgiftsincidenter som varit av särskild vikt	10
2.3 Dataskyddsombudets kommenterar antalet personuppgiftsincidenter	11
2.4 Skadestånd	12
2.5 Registerutdrag	12
2.6 Andra rättigheter	12
2.7 Tillsyn och sanktioner av tillsynsmyndighet	12
3 DEL 3 – Rättsutveckling och vägledningar	13
3.1 Ny praxis och rättsutveckling	13
3.1.1 EU-domstolen har satt ned foten om administrativa sanktionsavgifter	13
3.1.2 Google workspace, avsaknad av konsekvensbedömning ledde till sanktionsavgift	13
3.1.3 Allvarlig kritik mot kommun som infört kontinuerlig kontroll huruvida anställda dömts för brott ..	14
3.1.4 Arbetsgivare använde anställds e-postkonto	14
3.1.5 Reklam som riktas efter analys av användarens beteenden – Meta/Facebook	14
3.1.6 Brister i anställdas bärbara datorer ledde till sanktionsavgift	15
3.1.7 Integritetsskyddsmyndighetens nedläggningsbeslut är överklagbara	15
3.2 Rykande färska vägledningar	15
3.2.1 Kamerabevakning	15
3.2.2 DIGG:s och IMY:s vägledning om dataskydd och innovation	16
3.2.3 Artificiell intelligens inom vård- och omsorgssektorn	16

Inledning

Dataskyddsbudets årsrapport syftar till att hålla de personuppgiftsansvariga nämnderna och kommunledningsgruppen informerade om dataskyddsbudets iakttagelser av stadens hantering av personuppgifter.

Rapporten är indelad i främst tre delar;

1. Dataskyddsbudet tar ordet (och redogör för sina granskningar av stadens regelefterlevnad).
2. Dataskyddsbudets redovisar statistik för personuppgiftsincidenter, begäran av skadestånd, registerutdrag eller andra rättigheter, tillsyn och sanktionsavgifter.
3. Dataskyddsbudets redogör för nytillkommen praxis och vägledningar som kan underlätta personuppgiftsarbetet, med rekommendation att dessa beaktas och följs.

Denna årsrapport ska redovisas i samtliga nämnder. Dataskyddsbudets rekommendationer lämnas löpande i texten.

1 DEL 1 – Dataskyddsbudet tar ordet

Dataskyddsbudet i Danderyds kommun har sedan den 1 oktober 2023, även axlat rollen som dataskyddsbud för Värmdö kommun och Vaxholms stad. Uppföljning kommer att ske tidig höst år 2024. Berörda kommuner har informerats på intranätet om den nya ordningen.

Dataskyddsbudet har att se över stadens regelefterlevnad av dataskyddslagstiftningen. I den första av dataskyddsbudets årsrapporter vill dataskyddsbudet belysa vikten av inbyggt dataskydd i verksamheten för att staden ska kunna klara av att hålla regelefterlevnad av dataskyddsförordningen, enligt följande.

1.1 En utökad problembild

Utöver att bristande regelefterlevnad av dataskyddsförordningen, inte är laglig², finns även några mjukare faktorer att belysa. *Den mänskliga faktorn* har de senaste tre åren varit anledningen till cirka 60 procent av alla rapporterade personuppgiftsincidenter.³

- Det medför att verksamheten måste, dels med *tekniska åtgärder* (som *privacy by design* och ”lätt att göra rätt”), dels med *organisatoriska åtgärder* (som framtagande av styrdokument,

---

² Jfr. art 5.2 [dataskyddsförordningen](#).

³ Rapport om anmälda personuppgiftsincidenter, s. 19, <https://www.imy.se/globalassets/dokument/rapporter/anmalda-personuppgiftsincidenter-2022.pdf> (den 14 juni 2023).

systemstöd, tillräcklig tid och utbildning) – måste fokusera på att minska riskerna att göra fel på grund av mänsklig faktor.

Ny praxis från EU-domstolen visar på att den juridiska personen är ansvarig för överträdelse av varje person som agerar inom affärsverksamheten och för den juridiska personens räkning. Det krävs inte att en identifierbar fysisk person vidtagit överträdelsen. Det krävs inte att ledningsgruppen känt till överträdelsen, för att en administrativ sanktionsavgift ska kunna utdömas.⁴

Det räcker alltså att en handläggare i staden påbörjat en felaktig behandling av personuppgifter för att personernas fri- och rättigheter skulle kunna äventyras och nämnden kunna ådömas en sanktionsavgift. Detta visar på vikten av att dataskyddskunskap finns hos medarbetarna.

Det är därför av avsevärd vikt att staden arbetar med att försöka på hållbart, säkert och långsiktigt sätt bygga in ett starkt dataskydd i sina samtliga verksamhetsområden. Nämnderna och ledningsgruppen måste komma till insikt om, och ta, sitt ansvar.

1.2 Framgångsfaktorer för inbyggt dataskydd

Dataskyddsombudet bedömer att det finns några givna framgångsfaktorer för att bygga in det dataskydd i verksamheten, som krävs för regelefterlevnad av dataskyddsförordningen, enligt följande.

- i. Nämnd och ledningsgrupp måste aktivt och föredömligt verka för ett gott och inbyggt dataskydd i verksamheten. Förstår inte nämnd och ledningsgrupp sitt ansvar, går det inte att bygga in dataskydd i verksamheten.
- ii. Medarbetare ska ha baskunskap i GDPR och ska kunna klara av enklare GDPR-bedömningar på egen hand.
- iii. Behandlingsregistret (med stadens personuppgiftsbehandlingar) ska aktivt hålls uppdaterat så att verksamheten har koll på sina behandlingar. Nästa steg är att ha kontroll över sina dataflöden, alltså hur informationen flödar mellan system, underbiträden etc.
- iv. En bestämd och tydlig organisation för dataskyddsombud, dataskyddssamordnare och dataskyddskontakt, där samtliga roller har ett klart och uttalat mandat. Varje medarbetare och chef ska känna till var den kan vända sig om den inte kan lösa ut GDPR-frågan på egen hand, och dataskyddskontakten och samordnaren ska känna att den får gehör för sitt arbete.

(den 11 december 2023).

⁴ Samtliga punkter: EU-domstolens mål C-683/21 *Nacionalinis visuomenės sveikatos centras* och C-807/21 *Deutsche Wohnen*; EU-domstolens pressmeddelande nr 184/23, den 5 december 2023, <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2023-12/cp230184sv.pdf> (den 11 december 2023).

- v. Särskilt vid upphandling, projektledning och ny digital hantering måste det finnas ett inbyggt dataskydd, med kontrollfunktioner. En miniminivå torde vara att dataskyddskontakten involveras så fort det är känt att hanteringen inbegriper personuppgiftsbehandling. Redan när upphandlingen tillkännages bör verksamheten ha kravställt hur leverantören ska hantera stadens personuppgifter vad gäller till exempel dataflöden, lagring och gallring.
- vi. En tydlig process för hantering av personuppgiftsincidenter.
- vii. Personuppgiftsbiträdesavtal eller datadelningsavtal ska finnas i samtliga fall där personuppgiftsbiträden eller dataflöden mellan olika organ finns.

Vad gäller Vaxholms stad bedömer dataskyddsombudet att en grund finns för,

- personuppgiftsincidentshantering (*vi*),
- viss kunskap hos medarbetarna (*ii*, se vidare avsnitt 1.4.1.1),
- behandlingsregistret (*iii*) och
- rollerna (*iv*) att kunna utveckla ifrån.

Vad gäller de återstående punkterna kan dataskyddsombudet inte ta ställning än.

Dataskyddsombudet bedömer att staden verkar ha en högaktad respekt för lagar och regler samt en försiktig hållning. En identifierad utmaning för staden, är att våga utvecklas och digitaliseras i takt med samhället.

- Ökat kompetenslyft inom dataskydd skulle kunna öka nämndernas, ledningsgruppens och medarbetares trygghet och förmåga att kunna digitalisera *korrekt, säkert* och utan att dataskyddförordningens regler sätts ur spel.

1.3 Dataskyddsombudet kommenterar risken för antagonistiska angrepp

Under år 2023 har flera fall av antagonistiska angrepp skett, som i olika omfattning har drabbat kommuner. Till exempel rekryteringssystemet Visma har berörts för Vaxholms del, vilket kommenteras ytterligare under avsnitt 2.2.1.2.

Vid ett identifierat antagonistiskt angrepp stängs systemet i regel ned för att avbryta angreppet. Det kan också röra sig om att den antagonistiska aktören krypterar data i utpressningssyfte. Detta leder vanligen till i vart fall tillfällig *förlust* eller *ändring* av personuppgifter och sätter i regel systemet ur funktion, vilket utgör en personuppgiftsincident. Därutöver kan det antagonistiska angreppet i sig innebära ett *obehörigt röjande* och *obehörig åtkomst*. I vissa fall kan datan behöva återskapas från säkerhetskopior.

Dataskyddsbudeten vill skicka med att det vid i princip varje antagonistiskt angrepp under 2023 har lämnats motsägelsefull, bristfällig och osäker information från leverantören och andra. Dataskyddsbudeten rekommenderar att staden ställer krav i upphandlingen på loggning och spårbarhet hos leverantörerna, samt att ta den information som kommer från leverantören vid ett antagonistiskt angrepp, med viss försiktighet. Det ligger i leverantörens natur att försöka tona ned incidentens allvar för att inte förlora kundernas förtroende, och inte sällan uppdragas att leverantören brister i dataskyddskompetens när ett angrepp väl skett.

Dataskyddsbudeten rekommenderar aktiv, och gärna systematisk, gallring av personuppgifter som staden och leverantören inte längre behöver, dels är det ett krav enligt dataskyddsförordningen, dels minskar det risken för att någon obehörig kommer över personuppgifterna.

1.4 Dataskyddsbudetens granskningar

Dataskyddsbudeten övervakar efterlevnaden av dataskyddslagstiftningen och kommunens strategi för skydd av personuppgifter genom granskningar.⁵

En granskning kan initieras till exempel genom att verksamheten ställer frågor till dataskyddsbudeten om en pågående eller tilltänkt behandling av personuppgifter, att dataskyddsbudeten själv uppmärksammar något som bör granskas närmare eller i samband med personuppgiftsincidenter.

Undertecknande dataskyddsbudeten har under perioden 1 oktober-31 december 2023 utfört granskningar av stadens personuppgiftsbehandlingar enligt följande.

- Granskning av personuppgiftsbiträdesavtal inklusive lämnat rekommendationer.
- Granskning av anmälan av nya underbiträden inklusive lämnat rekommendationer.
- Granskning av datadelningsavtal med andra kommuner och lämnat rekommendationer.
- Granskning av ett personuppgiftsbiträdesavtal med regionen inklusive analys av potentiella risker i systemet och behov av riskminimerande åtgärder.
- Redogörelse av adekvansbeslutet ”EU-US Data Privacy Framework”, kallat Ramverkets, betydelse för verksamheten, till ledningsgruppen.
- Kommunens Facebook har ytligt granskats, utan att fördjupad granskning behövt ske. I det fall olika delar av verksamheten har olika sidor på Facebook och andra sociala medier, har dessa inte granskats.

⁵ Jfr. art 39.1b [dataskyddsförordningen](#).

Dessförinnan, under 2023, har bland annat granskningar och rekommendationer skett vad gäller följande.

- E-tjänster och
- barns rättigheter vid registerutdrag

1.4.1.1 Dataskyddsbudet tittar övergripande på medarbetarnas kunskap

Under den förhållandevis korta tid som undertecknande dataskyddsbud har varit dataskyddsbudet har relevanta frågor inkommit till dataskyddsbudet, både från nämndernas dataskyddssamordnare samt från andra personalkategorier. Detta tycks visa på att en baskunskap hos medarbetarna finns att identifiera dataskyddsfrågor.

Flera frågor som gällt personuppgiftsbiträdesavtal med någorlunda tveksamt innehåll har ställts till dataskyddsbudet, som lämnat rekommendationer vad verksamheten bör tänka på i aktuellt fall. När väl leverantören sedermera vidhållit sina tidigare skrivelser, upplever dataskyddsbudet, att verksamheten ånyo vill ta stöd hos dataskyddsbudet. Hanteringen är förvisso inte fel, då dataskyddsbudet har att granska regelefterlevnaden, men kan emellertid visa på en osäkerhet, dels hos verksamhetens delegat för vilket mandat denne har, dels i att kunna föra förhandling med – eller ta ett ställningstagande mot – leverantören, i frågorna.

Dataskyddsbudet rekommenderar att kravställning ur ett dataskyddsperspektiv bör ske redan i upphandlingen, så att leverantören direkt vet vad som förväntas av den. Se vidare avsnitt 1.7 om kommande utbildningsinsatser vad gäller personuppgiftsbiträdesavtal.

1.4.1.2 Dataskyddsbudet tittar på systemet för personuppgiftsincidentshantering

Dataskyddsbudet har tittat på systemet för personuppgiftsincidentshantering. Dataskyddsbudet arbetar i en webb vy som i och för sig kan innebära begränsade funktioner.

Systemet fungerar som en funktionsbrevlåda, som personuppgiftsincidenter anmäls till. I systemet inkommer en hel del ”spam”, som borde kunna motas. Ärendena arkiveras inte och aktuella chefer får inte heller upplysning om när till exempel en personuppgiftsincident har anmälts. Det skulle också vara önskvärt att kunna plocka fram statistik ur systemet. Vid något tillfälle har både medarbetares personnummer och dennes privata e-post stått med i personuppgiftsincidentens anmälan, vilket inte varit avsiktligt.

Det kan finnas intresse för staden på sikt att se över hanteringen. Det finns system på marknaden som tillhandahåller arbetsytor där verksamheten tydligare ges ansvaret att identifiera, anmäla och utreda

personuppgiftsincidenten, där chef får information och blir involverad på ett tydligare sätt i hanteringen och statistik kan tas fram genom en knapptryckning, som staden skulle kunna inspireras av.

Dataskyddsbudets saknar i vissa delar också en diarieföringsyta i sin oberoende funktion, även om verksamhetens personuppgiftsincidentanmälan och dataskyddsbudets rekommendation diarieförs i verksamhetens system.

1.5 Dataskyddsbudet initierar stor granskning

Dataskyddsbudet har inlett en stor granskning av dataskyddsarbetet. Förvaltningen ska å nämndernas vägnar svara på av dataskyddsbudet ställda frågor om gällande rutiner och arbetssätt avseende dataskydd. Syftet med granskningen är att stödja de personuppgiftsansvariga nämnderna, i deras skyldighet att ansvara för, och kunna visa på, att dataskyddsförordningen efterlevs, i sina verksamheter.⁶ Granskningen kan visa på ett *nuläge*. Svarsfristen för verksamheten går ut i januari 2024.

Dataskyddsbudet kommer under år 2024 avge en sammanfattande rapport med rekommendation.

1.6 På gång år 2024

I februari 2024 har dataskyddsbudet bjudit in till heldag med GDPR i Danderyds kommun för samtliga tre kommuners dataskyddskontakter och centrala dataskyddssamordnare. Syftet är att kommunerna ska få ett utökat kontaktnät i dataskyddsfrågor genom att lära känna sina respektive funktioner på de andra kommunerna.

En tämligen tung dagordning av dataskyddsfrågor finns på agendan. Under dagen kommer föreläsare från

- Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) som ska fördjupa diskussionerna kring innovation och digitalisering och personuppgiftsbiträdesavtal samt
- StorSTHLM som ska fördjupa diskussionerna vad gäller kommungemensamma system och den digitala framtiden.

Därutöver kommer GDPR-utmaningar med personuppgiftsincidenter, personuppgiftsbiträdesavtal och övriga utmaningar under år 2024, att processas under dagen.

---

⁶ Art 5 dataskyddsförordningen (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32016R0679>).

2 DEL 2 - Statistik och dataskyddsombudets reflektioner

2.1 Behandlingsregistret

Varje personuppgiftsansvarig nämnd ska föra ett register över personuppgiftsbehandlingsregister som utförs av nämnden, inbegripet förvaltningen.⁷

Vaxholms stad har 412 registrerade behandlingar av personuppgifter, varav 106 rör kommunstyrelsen, 68 rör socialnämnden, 194 rör barn- och utbildningsnämnden, 3 rör valnämnden, 14 rör tekniska nämnden och 27 rör stadsbyggnadsnämnden. Tekniska nämnden håller på att komplettera sitt behandlingsregister.

De två andra kommunerna har 531 och 587 registrerade behandlingar, i jämförelse. Det är något förenklat att jämföra antalet registrerade behandlingar, utan att ta hänsyn till kommunens storlek och aktiva verksamheter samt hur behandlingarna är klustrade. Siffrorna kan dock ge en viss fingervisning, i och med att kommunernas grunduppdrag, oavsett dess storlek, är likartat.

På sikt bör verksamheten se över de registrerade behandlingarna och försäkra sig om att de hålls uppdaterade och är enhetligt registrerade. I denna del ingår också att se över vilka behandlingar som är kammungemensamma.

2.2 Personuppgiftsincidenter

- En personuppgiftsincident är en incident som leder till *oavsiktlig* eller *olaglig förstöring, förlust* eller *ändring* eller till *obehörigt röjande av* eller *obehörig åtkomst till* de personuppgifter som överförts, lagrats eller på annat sätt behandlats.
- Personuppgiftsincidenten ska anmälas till Integritetsskyddsmyndigheten inom 72 timmar, *såvida det inte är osannolikt att personuppgiftsincidenten medför en risk för fysiska personers rättigheter och friheter*. Personuppgiftsincidenter ska registreras i respektive nämnds diarium.
- Ärenden identifieras genom till exempel personuppgiftsincidentens anmälan från leverantör, frågor och anmälningar som verksamheten skickat till dataskyddsombudet eller av dataskyddsombudet själv vid kontakter med verksamheten (genom till exempel granskningar, personuppgiftsincidenter och konsekvensbedömningar).

---

⁷ Jfr. art 30 [dataskyddsförordningen](#).

Under år 2023 har Vaxholms stad haft 33 personuppgiftsincidenter som kommit till dataskyddsbudets kännedom, varav dataskyddsbudet har rekommenderat anmälan till Integritetsskyddsmyndigheten i 8 fall. Vad dataskyddsbudet känner till har rekommendationerna hörsammats i samtliga dessa fall. Personuppgiftsincidenterna är fördelade enligt följande.

- Kommunstyrelsen har haft 5 personuppgiftsincidenter, varav ett (1) – angående ett antagonistiskt angrepp hos underbiträde till leverantören för rekryteringssystem – anmäldes till Integritetsskyddsmyndigheten.
- Socialnämnden har haft 7 personuppgiftsincidenter, varav 2 har anmälts till Integritetsskyddsmyndigheten.
- Barn- och utbildningsnämnden har haft 19 personuppgiftsincidenter, varav dataskyddsbudet har rekommenderat personuppgiftsanmälan i 5 fall.
- Stadsbyggnadsnämnden har haft en (1) personuppgiftsincident.
- Nämnd för teknik, fritid och kultur har haft en (1) personuppgiftsincident.
- Valnämnden har inte rapporterat några personuppgiftsincidenter.
- Den gemensamma överförmyndarnämnden, tillsammans med Värmdö kommun, har inte rapporterat in några personuppgiftsincidenter.

2.2.1 Några personuppgiftsincidenter som varit av särskild vikt

Några incidenter, främst under perioden den 1 oktober – 31 december 2023, då undertecknande dataskyddsbud varit verksam, kommenteras kort enligt följande.

- Socialnämnden: Beslut om avslag på insats hade skickats fel. Dataskyddsbudet rekommenderade anmälan till Integritetsskyddsmyndigheten.
- Socialnämnden: Handläggare identifierade att ett beslut innehöll en annan persons namn. Dataskyddsbudet rekommenderade anmälan till Integritetsskyddsmyndigheten och riskminimerande åtgärder.
- Barn- och utbildningsnämnden: En leverantör hade skickat ett massutskick till sina kunder, likaså till staden, utan att använda dold kopia. Leverantören, som synes ha skickat mejlet inom sitt personuppgiftsansvar, fick själv utreda sitt ansvar för incidenten. Genom att e-postadresserna gick att läsa, behandlade staden också personuppgifterna, men läsandet bedömdes inte utgöra en sådan sannolik risk för personers fri- och rättigheter att anmälan till Integritetsskyddsmyndigheten behövde göras.

- Barn- och utbildningsnämnden: Ett mejl med uppgifter om en elevs hälsa och mående hade skickats till fel vårdnadshavare. Dataskyddsombudet rekommenderar anmälan till Integritetsskyddsmyndigheten och att registrerad och vårdnadshavare skulle informeras. Verksamheten rekommenderas vidare att se över om det bör inrättas säkrare kanaler till exempel med säker identifikation, för sådana prekära uppgifter som skickas mellan skola och vårdnadshavare.
- Kommunstyrelsen: I april 2023 skedde ett driftsstopp i rekryteringssystemet *Visma recruit*. Några dagar senare framkom att det var fråga om ett antagonistiskt angrepp hos en underleverantör till leverantören. Angriparna hade lagt en kryptering på servern. Under slutet av maj 2023 publicerade leverantören en rapport som visade att ett antagonistiskt angrepp skett, att antagonisten navigerat sig runt mellan servrar med full administratörsbehörighet, att det inte funnits bevis för att något laddats ned eller kopierats, men att det inte kan uteslutas. Verksamheten har anmält händelsen till Integritetsskyddsmyndigheten, som har beslutat att inte inleda tillsyn.

2.3 Dataskyddsombudets kommenterar antalet personuppgiftsincidenter

Det finns ingen lägsta nivå för vad som kan utgöra en personuppgiftsincident. Det kan i princip förväntas att i vart fall något mejl, sms, brev eller faktura skickas fel, eller mottas av fel instans, (jfr. *obehörigt röjande, obehörig åtkomst*) eller att något system i vart fall tillfälligt buggar (jfr. *förstöring*, i vart fall tillfällig *förlust* eller *ändring* av personuppgifter).

Det innebär att det ska finnas ett flöde av inrapporterade personuppgiftsincidenter, om rapporteringen fungerar. Vissa nämnder hanterar i större utsträckning *extra skyddsvärda* och *känsliga personuppgifter*, än andra nämnder, vilket kan påverka antalet incidenter.

- Om en nämnd har *många personuppgiftsincidenter* kan det tala för att verksamheten har god kännedom om dataskyddslagstiftningen och identifierar samt anmäler personuppgiftsincidenter när sådana inträffar. Det kan också tala för en sämre hantering av personuppgifter.
- Om en nämnd har *få personuppgiftsincidenter* kan det tala för en god hantering av personuppgifter. Det kan också talat för att personuppgiftsincidenter inte identifieras och rapporteras i den utsträckning som dataskyddsförordningen faktiskt kräver.
- Om en nämnd *inte har någon anmäld* personuppgiftsincident under året, rekommenderas nämnden se över huruvida identifikation och rapportering av personuppgiftsincidenter fungerar som

dataskyddsförordningen kräver. Det är mindre troligt att ingen personuppgiftsincident skulle ha inträffat under året.

2.4 Skadestånd

Den som lidit materiell eller immateriell skada till följd av en överträdelse av dataskyddsförordningen kan begära skadestånd för överträdelsen.

Det har inte kommit till dataskyddsombudets kännedom att något krav på skadestånd riktats mot Vaxholms stad under år 2023.

2.5 Registerutdrag

Den registrerade har rätt att begära ut ett registerutdrag med information om kommunens personuppgiftsbehandling som rör denne.

Av vad som kommit till dataskyddsombudets kännedom har fyra personer begärt ut registerutdrag från Vaxholms stads samtliga nämnder under året.

2.6 Andra rättigheter

Utöver de allmänna rättigheterna som till exempel rätt till privatliv, rätt till skydd för personuppgifter, rätt till effektivt rättsmedel och rättvis rättegång innehåller dataskyddsförordningen flera specifika rättigheter som till exempel rätt till radering, rättelse, invändning, begränsning och att få information.

Det har inte kommit till dataskyddsombudets kännedom att någon begäran utifrån registrerades andra rättigheter, utöver registerutdrag, inkommit till Vaxholms stad.

2.7 Tillsyn och sanktioner av tillsynsmyndighet

Integritetsskyddsmyndigheten kan inleda tillsyn av kommunens personuppgiftshantering, vilket i sin tur kan leda till sanktioner, förelägganden, reprimander med mera.

Det har inte kommit till dataskyddsombudets kännedom att Integritetsskyddsmyndigheten har genomfört eller annonserat någon kommande tillsyn mot Vaxholms stad. Staden har inte ålagts att betala någon administrativ sanktionsavgift.

3 DEL 3 – Rättsutveckling och vägledningar

3.1 Ny praxis och rättsutveckling

3.1.1 EU-domstolen har satt ned foten om administrativa sanktionsavgifter

EU-domstolen kom fram till följande.⁸

- För att tilldelas en administrativ sanktionsavgift krävs *vållande*, alltså antingen *uppsåt* eller *oaktsamhet*.
- Den juridiska personen är ansvarig för överträdelser av dess företrädare, direktörer, förvaltare och *för varje person som agerar inom ramen för den juridiska personens affärsverksamhet och för dennes räkning*. Det krävs inte att en identifierbar fysisk person vidtagit överträdelsen. *Det krävs inte att ledningsgruppen känt till överträdelsen för att administrativ sanktionsavgift ska utdömas*.
- Personuppgiftsansvarig kan påföras administrativ sanktionsavgift för *personuppgiftsbiträdets behandling* av personuppgifter.
- För ett *gemensamt personuppgiftsansvar* krävs inte att det föreligger en formell överenskommelse, utan det räcker att det finns ett gemensamt beslut eller samstämmiga beslut hos parterna. När ett gemensamt personuppgiftsansvar är konstaterat krävs ett inbördes arrangemang för att fastställa respektive parts ansvar.

3.1.2 Google workspace, avsaknad av konsekvensbedömning ledde till sanktionsavgift

Ett beslut som vi länge väntat på är Integritetsskyddsmyndighetens beslut om tillsyn av Google workspace i Östersunds kommun, vilket nu har meddelats. Integritetsskyddsmyndigheten tilldelar Östersunds kommun en sanktionsavgift på 300 000 kr för att kommunen inte gjort en konsekvensbedömning innan kommunen tog Google workspace i anspråk.⁹

Integritetsskyddsmyndigheten tog olyckligtvis inte i frågan huruvida amerikanska molntjänster som sådana är lämpliga i skolundervisningen och

---

(den 11 december 2023).

⁸ Samtliga punkter: EU-domstolens mål C-683/21 *Nacionalinis visuomenės sveikatos centras* och C-807/21 *Deutsche Wohnen*; EU-domstolens pressmeddelande nr 184/23, den 5 december 2023, <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2023-12/cp230184sv.pdf> (den 11 december 2023).

⁹ <https://www.imy.se/globalassets/dokument/beslut/2023/beslut-om-tillsyn-barn-och-utbildningsforvaltningen-ostersunds-kommun.pdf> (den 5 december 2023).

hur hanteringen förhåller sig till *Ramverket*¹⁰, inbegripet om hantering ryms inom sitt ändamål eller är tillräckligt konfidentiell mot bakgrund av att amerikansk underrättelseinhämtning fortfarande sker.

3.1.3 Allvarlig kritik mot kommun som infört kontinuerlig kontroll huruvida anställda dömts för brott

Justitieombudsmannen (JO) har kritiserat Södertälje kommun för att ha infört löpande kontroller huruvida samtliga anställda gjort sig skyldiga till brott. Ett externt företag genomförde uppdraget. JO belyste att anställda inte haft möjlighet att påverka vilka uppgifter som det externa företag lämnade till kommunen, eller att få bemöta dessa uppgifter, samt att anställda inte heller i efterhand fått veta vilken information som rapporterats. JO efterlyste kommunens redovisning över vilka rättsliga överväganden som gjorts, och konstaterade att eventuell avsaknad av rättsliga överväganden *självkligt* är helt oacceptabelt.

JO bedömde att kontrollerna av de anställda utgjorde ett ingrepp i den personliga integriteten på ett sätt som innebar övervakning och kartläggning av enskildas personliga förhållanden samt att kommunen dessutom försökt begränsa insynen i förfarandet. JO fann att hanteringen stred mot 2 kap. 6 § 2 st. regeringsformen och Europakonventionens rätt till respekt för privatlivet, samt i övrigt saknade lagstöd.¹¹ Integritetsskyddsmyndigheten, liksom lagstiftaren, har informerats om beslutet.

3.1.4 Arbetsgivare använde anställds e-postkonto

En arbetsgivare i Belgien hade skickat en e-post från en före detta anställds e-postkonto till företagets kunder. Den före detta anställda hävdade också att företaget läst hans e-post. Tillsynsmyndigheten ansåg att företaget måste respektera de rättigheter som före detta anställda har och informera anställda om hur deras e-postkonton kommer hanteras efter anställningen upphört och fann brister utifrån ändamål, uppgiftsminimering, den rättsliga grunden och kravet på information samt utfärdade en reprimand.¹²

3.1.5 Reklam som riktas efter analys av användarens beteenden – Meta/Facebook

- Europeiska dataskyddsstyrelsen (EDPB) har tagit ett brådskande beslut som instruerar tillsynsmyndigheten att införa ett förbud mot

---

¹⁰ Adekvansbeslutet; *EU-US Data Privacy Framework*, Brussels, 10.7.2023 C(2023) 4745 final, https://commission.europa.eu/system/files/2023-07/Adequacy%20decision%20EU-US%20Data%20Privacy%20Framework_en.pdf (den 5 december 2023)

¹¹ Justitieombudsmannens beslut den 19 oktober 2023 i ärende 7143-2022; https://www.jo.se/app/uploads/resolve_pdfs/1561050_7143-2022.pdf (den 5 december 2023).

¹² Gegevensbeschermingsautoriteits beslut 135/2023 den 21 september 2023 i ärende DOS-2023-03073; [waarschuwing-nr.-135-2023.pdf](https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/system/uploads/attachment_data/file/135/135-2023.pdf) ([gegevensbeschermingsautoriteit.be](https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be)) och <https://techlaw.se/belgien-foretag-far-reprimand-for-missbruk-av-tidigare-anstallds-e-postkonto/> (den 5 december 2023).

behandling av personuppgifter för beteendebaserad reklam, med avtal och berättigat intresse som rättslig grund, vilket riktas mot Meta (Facebook, Instagram, Whatsapp).¹³

Beskedet har lett till att Meta låter användare använda tjänsterna utan kostnad, om användaren tillåter att dennes information används underhand för att rikta annonser. Tillåter användaren inte detta får användaren börja betala för tjänsten. Huruvida detta är en korrekt hantering, har inte prövats.

- I kölvattnet av detta har 83 nyhetsmedier i Spanien stämt Meta för snedvriden konkurrens på annonsmarknaden. Andra nyhetsmedier har inte haft sådan personlig information om läsaren, vilket Meta haft, och därför inte kunnat rikta sina annonser på motsvarande sätt. Detta menar nyhetsmedierna har lett till snedvriden konkurrens.¹⁴

3.1.6 Brister i anställdas bärbara datorer ledde till sanktionsavgift

Polska tillsynsmyndigheten har utdömt en administrativ sanktionsavgift på 3 400 EUR mot ett bolag som inte vidtagit tillräckliga organisatoriska och tekniska åtgärder för att skydda anställdas bärbara datorer. Datorerna var inte krypterade. Bolaget hade inte tagit fram en policy för användningen av de bärbara datorerna, eller genomfört regelbundna riskanalyser samt förbisett att utbilda sina anställda.

3.1.7 Integritetsskyddsmyndighetens nedläggningsbeslut är överklagbara

Högsta förvaltningsdomstolen har kommit fram till att den som gett in ett klagomål till Integritetsskyddsmyndigheten kan överklaga myndighetens beslut att inte utreda klagomålet.¹⁵

3.2 Rykande färskva vägledning

Dataskyddsbudet rekommenderar att staden tar del av och följer dessa vägledningar.

3.2.1 Kamerabevakning

Integritetsskyddsmyndigheten har släppt en vägledning för kamerabevakning, läs här

<https://www.imy.se/globalassets/dokument/rapporter/vagledning-vid-kamerabevakning-imy-2021.pdf>.¹⁶

---

¹³ https://edpb.europa.eu/news/news/2023/edpb-urgent-binding-decision-processing-personal-data-behavioural-advertising-meta_sv (den 5 december 2023).

¹⁴ <https://www.reuters.com/business/media-telecom/spanish-media-association-files-598-mln-lawsuit-against-facebook-owner-meta-2023-12-04/> (den 5 december 2023).

¹⁵ Högsta förvaltningsdomstolens dom i mål nr 6193-22 och 3691-22.

¹⁶ Vägledning vid kamerabevakning, IMY rapport 2021:2.

3.2.2 DIGG:s och IMY:s vägledning om dataskydd och innovation

Myndigheten för digital förvaltning (fortsättningsvis DIGG) och Integritetsskyddsmyndigheten har tagit fram en vägledning om integritet och innovation riktad till offentliga aktörer.

Dataskyddsförordningen måste löpande beaktas i innovationsprojektet, och det krävs tvärfunktionellt samarbete mellan jurister, tekniker och chefer i innovationsprojektet, läs här: <https://digg.se/kunskap-och-stod/metodstod-for-dataskydd-vid-innovation> (klicka vidare för ytterligare tips och information).

En bra checklista för innovationsprojekten finns här: <https://digg.se/kunskap-och-stod/metodstod-for-dataskydd-vid-innovation/checklista>.

3.2.3 Artificiell intelligens inom vård- och omsorgssektorn

Danska tillsynsmyndigheten, som många gånger är vägledande, har uttalat sig om den rättsliga grunden för utveckling och drift av AI-lösning inom vård- och omsorgssektorn, läs här <https://www.datatilsynet.dk/afgoerelser/afgoerelser/2023/nov/udtalelse-om-behandlingsgrundlag-til-udvikling-og-drift-af-ai-loesning-inden-for-sundheds-og-omsorgsomraadet> (välj översatt till svenska/engelska).¹⁷

- I korthet framgår att offentliga myndigheter har rätt att utforma, utveckla och testa AI-lösningar *så länge personuppgifter inte behandlas i AI-lösningen*, eftersom det inte finns någon giltig rättslig grund.
- Vidare understryks en risk att användare lägger större vikt vid AI-lösningens bedömning, än sin egen, vilket utgör en egen risk för medborgaren.

Anne Hännestrand
Dataskyddsombud

---

¹⁷ Udtalelse om behandlingsgrundlag til udvikling og drift af AI-loesning inden for sundheds og omsorgsomraadet, ärende 2023-212-0015, den 17 november 2023. Pressmeddelande: <https://www.datatilsynet.dk/presse-og-nyheder/nyhedsarkiv/2023/nov/kommunes-hjemmel-til-ai-loesning-til-identifikation-af-borgere-med-behov-for-vedligeholdende-traening-og-rehabiliterende-indsats>, och ytterligare information här <https://techlaw.se/danmark-datatilsynet-uttalar-sig-om-den-rattsliga-grunden-for-utveckling-och-drift-av-en-ai-losning-inom-var-d-och-omsorgssektorn/>

Utbildningsförvaltningen
Sara Sandbacka
Social hållbarhetsstrateg/ungdomssamordnare

Återrapportering stimulansmedel 2023

Förslag till beslut

Information noteras till protokollet.

Sammanfattning

Återrapportering för planerade och genomförda insatser utifrån erhållna stimulansmedel inom området psykisk hälsa under 2023. Stimulansmedel tilldelas i syfte att skapa förutsättningar för arbetet med psykisk hälsa med insatser som ger effekt och mervärde utanför pågående kärnverksamheter i staden. För 2023 tilldelades Vaxholms stad 486 823 kronor.

Ärendebeskrivning

Uppdrag Psykisk Hälsa är resultatet av en överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Överenskommelsen resulterar i tillgängliga stimulansmedel för landets kommuner att tillgå för lokala satsningar inom området psykisk hälsa.

Stimulansmedlen syftar till att skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete inom området psykisk hälsa med ett gemensamt ansvarstagande från berörda aktörer. Under 2023 prioriterade Vaxholms stad insatser som skulle ge effekt och innebar ett mervärde utöver pågående kärnverksamhet. Insatserna planerades i samverkan mellan kommunens olika verksamheter. Planerade och genomförda insatser under 2023:

	Insats	Planerade 2023	Utfall 2023
1	Utökning av Kronängsskolans arbete med psykisk hälsa	300 000	336 000
2	Fortbildning elevhälsan/skolpersonal i låg-och mellanstadieskolorna	60 000	60 000
3	Utökad nattvandring	30 000	21 000
4	Dans för hälsa	5 000	5 000

5	Utbildning socialtjänsten	6 000	6 000
6	YAM - instruktörsutbildning	10 000	10 000
7	Uppdaterad informationsfolder föräldrastöd	15 000	18 000
8	Killgrupp i anslutning till ungdomsgården	20 000	20 000
9	LYAN – mötesplats för personer med psykisk ohälsa	0	10 823
	Totalt	446 000	486 823

Barnrättsperspektivet/Prövning av barnets bästa

Majoriteten av insatserna är riktade mot målgruppen barn och unga för att skapa bättre förutsättningar för den psykisk hälsan i de verksamheter som möter barn och unga. Ett fortsatt arbete med att stärka skyddsfaktorer som finns för den psykiska hälsan gynnar alla barn i kommunen, både inom skolverksamheterna och under fritiden som går i linje med att respektera barnets rätt till liv och hälsa.

Jämställdhetsperspektivet

Insatser och aktiviteter genomsyras med ett jämställdhetsperspektiv. I de insatser som kan mäta utfall uppdelat på kön har detta genomförts enligt hållbarhetsmål 5. *Jämställdhet*. En del insatsers resultat kan ge oss en riktning i arbetet framåt som kan innebära att olika insatser planeras och genomförs baserat på kön där skillnader finns. Att arbeta med psykisk hälsa bidrar till en ökad jämlikhet enligt hållbarhetsmål 10. *Minskad ojämlikhet*.

Måluppfyllelse

Arbetet med att förbättra den psykiska hälsan i befolkningen är i linje med det globala hållbarhetsmålet God hälsa och välbefinnande och åtgärder enligt Hållbarhetsstrategi 2021–2030. Arbetet sker inom ramen för stadens målområden och bidrar till måluppfyllelse genom:

Kvalitet – förbättrad samverkan och gemensam struktur

Livsmiljö – ökad hälsa och välbefinnande

Ekonomi – effektivare arbete och samhällsekonomiska vinster

Finansiering

Stimulansmedlen fördelas enligt fördelningsnyckel till Sveriges kommuner och regioner. Därefter fakturerar och rekviderar respektive kommun tilldelade medel från Kammarkollegiet och StorSthlm beroende på fokusområde.

Bedömning

Den största utmaningen med tilldelade stimulansmedel är tidsfristen på ett år. Svårigheten är att hitta effektiva och lokalt anpassade insatser som ger mervärde under ett år utan att garantera fortsatt finansiering. Bedömer att årets insatser gett god effekt och gjort skillnad för medborgarna även om en del av insatserna är svåra att mäta.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande – återrapportering stimulansmedel 2023, 2024-02-21
Årsrapport stimulansmedel psykisk hälsa 2023, 2024-02-21

Kopia på beslutet till:

För åtgärd:

sara.sandbacka@vaxholm.se

Sara Sandbacka, strateg social hållbarhet/ungdomssamordnare,
Utbildningsförvaltningen.

För kännedom:

Monica Lalander, enhetschef samverkan och stöd, Utbildningsförvaltningen.
monica.lalander@vaxholm.se

Årsrapport stimulansmedel psykisk hälsa 2023

Insatser och verksamhetsberättelser

Sara Sandbacka
2024-02-21

Innehåll

Sammanfattning	3
Bakgrund.	3
Syfte och mål	3
Budget	4
Verksamhetsberättelse – genomförda insatser år 2023	5
Måluppfyllelse och Agenda 2030.....	8

Sammanfattning

Uppdrag Psykisk Hälsa är resultatet av en överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). För 2023 tilldelades Vaxholms stad ca 486 000 kronor. Medlen fördelades på projekt som stadens styrgrupp för stimulansmedlen tog beslut om baserat på underlag i form av statistik, rapporter och efter inventering av behov från kommunala verksamheter.

Tilldelade medel ska vara kopplade till följande områden;

- Utvecklingsarbete
- Kunskapsbaserad hälso-och sjukvård
- Suicidpreventivt arbete
- Stärkt samverkan kring samsjuklighet

Utifrån dessa områden planerades åtta insatser under 2023. Utfallet blev nio insatser inom skola, fritid, fortbildning för personal, mötesplats för vuxna samt uppdaterad informationsfolder där samtliga insatser är kopplade till psykisk hälsa.

Bakgrund

Uppdrag Psykisk Hälsa är resultatet av en överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Syftet med överenskommelsen om psykisk hälsa är att stimulera en förbättring och förstärkning i verksamheterna och bidra till ökad tillgänglighet och jämlikhet i form av ekonomiskt stöd. Genom överenskommelser ska insatser ske samordnat på nationell, regional och lokal nivå.

Organisation Vaxholm

I Vaxholms stad består styrgruppen av enhetschef för samverkan och stöd på barn och utbildningsförvaltningen, enhetschef barn och ungdom på socialförvaltningen, utbildningschef och socialchef. Sedan 2023 är strateg social hållbarhet samordnare för styrgruppen och projektgruppen. Projektgrupp består av enhetschef för samverkan och stöd och enhetschef barn och ungdom som tar fram förslag på insatser som sedan presenteras för styrgruppen för beslut.

Syfte och mål

Stimulansmedlen syftar till att skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete inom området psykisk hälsa med ett gemensamt ansvarstagande från berörda aktörer. Det långsiktiga målet med den breda satsningen är att det finns en struktur för att bedriva effektivt läns-gemensamt utvecklingsarbete kring förbättrad psykisk hälsa i befolkningen.

Budget

År 2023 har staden tilldelats:

Utvecklingsarbete	223 310 kronor
Kunskapsbaserad hälso- och sjukvård	113 355 kronor
Suicidpreventivt arbete	101 449 kronor
Stärkt samverkan kring samsjuklighet	48 709 kronor
Totalt	486 823 kronor

Staden prioriterade insatser som ger effekt och innebär ett mervärde utöver pågående kärnverksamhet. Insatserna ska planeras och i vissa fall genomföras i samverkan mellan kommunens olika verksamheter.

Planerade insatser och utfall insatser 2023:

	Insats	Planerade 2023	Utfall 2023
1	Utökning av Kronängsskolans arbete med psykisk hälsa	300 000	336 000
2	Fortbildning elevhälsan/skolpersonal låg-och mellanstadieskolorna	60 000	60 000
3	Utökad nattvandring	30 000	21 000
4	Dans för hälsa	5 000	5 000
5	Utbildning socialtjänsten	6 000	6 000
6	YAM - instruktörsutbildning	10 000	10 000
7	Uppdaterad informationsfolder föräldrastöd	15 000	18 000
8	Killgrupp i anslutning till ungdomsgården	20 000	20 000
9	LYAN – mötesplats för personer med psykisk ohälsa	0	10 823
	Totalt	446 000	486 823

Verksamhetsberättelser – genomförda insatser år 2023

Utökning av Kronängsskolans arbete med psykisk hälsa

Kronängsskolan anställde en ungdomspedagog 2021 men syfte att öka stödet till elever med psykisk ohälsa samt att arbeta med att öka elevernas närvaro. Bidraget från stimulansmedlen har gått till att täcka en del av lönekostnaderna. De elever med hög frånvaro har ofta utmaningar som de behöver stöd för att kunna möta. Det kan till exempel vara psykisk ohälsa kopplat till neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF), inlärningssvårigheter, social ångest, stress och kravkänslighet.

Effekt mål:

Insatserna ger effekt genom att fler elever har fått ökad närvaro och betyg i fler ämnen. I dagsläget är ungdomspedagogen behörig lärare med specialpedagogisk kompetens.

Insatser som genomförts och fortlöper:

- Läraren fungerar som en länk i samarbetet mellan skolan, vårdnadshavare och externa kontakter som exempelvis BUP (barn och ungdomspsykiatri) och socialtjänsten.
- Elever med frånvaroproblematik får genom lärarens stöd goda möjligheter att utvecklas socialt och kunskapsmässigt.
- Läraren är en trygg och tydlig vuxen som eleverna har direktkontakt med via sms, teams eller möten i eller utanför skolan, läraren söker även upp elever som visar tecken på ohälsa och frånvaro.
- Läraren har ett nära samarbete med skolans övriga medarbetare i elevhälsoteamet. Eleverna har på så sätt kunnat etablera kontakter med kurator och skolpsykolog.
- Det stöd som läraren ger finns i elevernas upprättade åtgärdsprogram. Insatserna kan till exempel vara hemundervisning, enskild undervisning, kartläggning, elevstärkande aktiviteter mm.
- Läraren ger inlärningsstöd och kan ibland agera som mentor för eleven.
- Läraren arbetar även på lovskolan som erbjuds de elever som riskerar att inte komma in på ett nationellt yrkesförberedande program.

Framåtblick:

Kronängsskolan tror att antalet elever som behöver stöd kommer att vara fortsatt högt. Det är därför nödvändigt att fortsätta utveckla skolans elevhälsoarbete samt bibehålla grundbemanningen i elevhälsoteamet. Lika viktigt som att hitta nya insatser.

Fortbildning elevhälsan/skolpersonal låg-och mellanstadieskolorna

Fortbildning i form av inköp av litteratur till de kommunala låg-och mellanstadieskolorna utifrån teman; psykisk ohälsa, skolfrånvaro och sexuella trakasserier. Varje rektor har inventerat vilket behov skolan har och själv planerat för inköpen och genomförandet av fortbildningen. Insatsen påbörjades under hösten 2023 och fortsätter under 2024.

Utökad nattvandring

Nattvandrare är vuxna som rör sig ute bland ungdomar kvällstid. Syftet är att skapa trygghet genom att synas och finnas till hands i miljöer där ungdomar rör sig. En ökad närvaro av vuxna minskar risken för skadegörelse, missbruk och våld i ungas närmiljö. Att nattvandra är också ett sätt att lära känna ungdomarna i staden och få en större insikt i hur det är i vår kommun. Kontinuerligt arbete pågår med att försöka få fler vuxna att engagera sig i att nattvandra. Under 2023 pågick samverkan med den lokala fotbollsföreningen som fick ett ekonomiskt bidrag på 1000 kronor per tillfälle.

Effektmål:

21 nattvandringstillfällen (främst fredagar och några lördagar) med 76 engagerade vuxna.

Dans för hälsa

Dans för hälsa är en framforskad metod vi Universitetssjukvårdens forskningscentrum som har visat sig framgångsrik för tjejer som upplever psykosomatiska besvär. Metoden går ut på kravlös dans utan kvar på prestation. Under 2023 har dans för hälsa genomförts i samverkan mellan enheten för samverkan och stöd, elevhälsan och kulturskolan.

Effektmål:

Antal danstillfällen under året: 30 st plus två prova-på tillfällen innan gruppen stängs.

Deltagare: totalt 15 unika individer men alla har inte deltagit varje gång, en del har deltagit varannan vecka på grund av olika omständigheter. Genomsnittligt besöksantal per pass har varit 8 stycken.

Samtliga ungdomar som deltog i dans för hälsa upplevde ett bättre välbefinnande samt ökade sin fysiska aktivitet. Kostnaderna har bestått av inköp av material såsom vattenflaskor, träningsgummiband och frukt till alla tillfällen.

Några citat från deltagare:

”Dansen är en trygg plats att komma till efter en jobbig dag”

”Det är skönt att få en paus från vardagen, jag blir mindre stressad när jag kommer hit”

”Man känner sig avslappnad och välkommen. Det är kul att träffa människor när man kan vara sig

själv, jag längtar till att komma hit”

Utbildning socialtjänsten

Fortbildning för socialtjänstens barn-och ungdomsenhet genom webbutbildningen ”I mötet med familjer med NPF” (Neuropsykiatrisk funktionsnedsättning) som genomförs av Riksförbundet Attention. De som genomgått utbildningen har fått en ökad förståelse och bättre förutsättningar i deras möten med familjer där NPF förekommer.

Effektmål:

Hittills har fem medarbetare genomgått utbildningen. Fler kommer att genomföra den under 2024.

YAM – instruktörsutbildning

YAM (Youth Aware of Mental Health) är ett förebyggande skolbaserat program för psykisk hälsa och suicidprevention som når alla elever som går i Kronängsskolan. YAM genomförs en gång per läsår med alla klasser i en utvald årskurs där ungdomsstödet och ungdomssamordnare genomför programupplägget under skoltid.

Programmet lyfts fram som förslag på insats i regionala rapporter som en hälsofrämjande och preventiv insats genom att prata om psykisk hälsa vilket kan medföra att trösklarna sänks, främst för pojkar, att våga prata mer om ämnet och normalisera skiftningar i vårt mående.

Effektmål:

Ytterligare en instruktör är utbildad för att kunna delta i genomförandet av YAM med samtliga årskurs 7 i Kronängsskolan under vårterminen 2024.

Uppdaterad informationsfolder föräldrastöd

En ny folder har tagits fram, ”Information till dig som är förälder i Vaxholm stad” med samlad information om vilket stöd som erbjuds till föräldrar i staden. Det är både information från socialförvaltningen, ungdomsstödet, skol-och familjestödet, Svenska kyrkan samt BVC (barnavårdscentralen). Det finns även information om vilka föräldrastödsgrupper som erbjuds i staden. I dagsläget finns folder på svenska men arbete framåt är planerat för att tillgänglighetsanpassa den.

Effektmål:

Foldern levererades i början av januari, förväntade mål är att fler föräldrar anmäler sig till föräldrastödsgrupperna under 2024.

Killgrupp i anslutning till ungdomsgården

Utifrån forskning som visar att killar generellt mår allt sämre och enligt normer inte pratar om sitt

mående har en killgrupp genomförts under hösten utifrån beprövat material och konceptet #killmiddag. Upplägget har innehållit fyra träffar där två ledare har lagat middag och samtalat utifrån olika teman med en grupp killar. Samtalen har bland annat handlat om känslor, värderingar och machokultur för att sänka trösklarna kring ämnen som killar generellt inte pratar så mycket om. Projektet har varit resurskrävande i och med personal, planering av inköp och bjuda in samt påminna deltagarna. Träffarna har varit väldigt uppskattade av deltagarna.

Deltagare: killar i ålder 13-16 år. 9 stycken deltagare.

Några citat från deltagare:

”Bra att prata om stress, alla läxor, idrotter och ont om tid att plugga till prov”

”Många tror att killar inte kan prata om känslor, men ibland väljer vi att inte göra det fast vi kan, Kill-kompisar pratar med än vuxna tror”

”Man vill bli lyssnad på”

LYAN – mötesplats för personer med psykisk ohälsa

Mötesplatsen LYAN är en verksamhet för målgruppen personer från 18 år med psykisk ohälsa eller missbruk. Under 2023 har LYAN haft öppet en dag i veckan mellan klockan 12–15 under hela året. Verksamheten höll även öppet på julafton.

Effektmål:

Antal besökare har varierat mellan 2–6 personer per öppetdag.

Framåtblick:

För 2024 kommer verksamhetens öppettider att utöka med en dag i veckan. Samarbete med biblioteket har startat och samarbete med kyrkan kommer att påbörjas under året. Verksamheten kommer fortsätta att ha öppet under sommaren och julen då det finns ett behov av att ha öppet. Under 2024 kommer verksamheten att satsa mer på marknadsföring genom lokaltidning och sociala medier för att locka fler besökare.

Måluppfyllelse och Agenda 2030

Stimulansmedlen redovisas årligen till Sveriges kommun och regioner (SKR) samt till Socialstyrelsen som betalar ut medlen. Årsrapporten redovisas även för Kommunstyrelsen, Barn-och utbildningsnämnden och Socialnämnden i Vaxholms stad.

Via kontinuerliga brukar- och medborgarundersökningar följer vi invånarnas hälsa och levnadsvillkor i staden. Arbetet med att förbättra den psykiska hälsan i befolkningen sker inom ramen för stadens målområden och bidrar till måluppfyllelse genom:

- Kvalitet – förbättrad samverkan och gemensam struktur
- Livsmiljö – ökad hälsa och välbefinnande
- Ekonomi – effektivare arbete och samhällsekonomiska vinster

Arbetet är i linje med det globala hållbarhetsmålen:

3. God hälsa och välbefinnande.

5. Jämställdhet, genom att insatser och aktiviteter genomförs med ett jämställdhetsperspektiv och data redovisas könsuppdelat i den mån den kan.

10. Minskad ojämlikhet, genom att arbeta med psykisk hälsa bidrar till en ökad jämlikhet.

Utbildningsförvaltningen
Lars Nilsson
Skoljurist

Analys av 2023 års klagomålshantering

Förslag till beslut

Informationen noteras till protokollet.

Sammanfattning

Huvudmannens ansvar för att hantera klagomål gällande utbildningen regleras i skollagen (4 kap. 7–8 §§ skollagen 2010:800). Enligt skollagen ska alla huvudmän ha rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen, och lämna information om sina rutiner på ett lämpligt sätt. Huvudmannen ska vidare se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det genom uppföljning, klagomål eller på annat sätt framkommer att det finns brister i verksamheten.

Under hela 2023 har sammanlagt 65 klagomål, som noterats, inkommit till Vaxholms stads förskolor och skolor. Bedömningen utifrån gjorda analyser är att Vaxholms stads förskolor och skolor inte har några inbyggda systemfel som kräver direkt riktade insatser. Viktigt är dock att säkerställa kvaliteten i kommunikationen med klagande intressenter och att skapa förståelse för processen. En nyckelfaktor i detta arbete är att all personal är insatt i och delaktiga i det förbättringsarbetet.

Förskolor och skolor i Vaxholms stad kommer under 2024 att fortsätta arbeta med det övergripande målet "tillgänglighet". Målet syftar till att fysiskt, socialt och pedagogiskt tillgängliggöra undervisningen för alla barn och elever och därigenom skapa goda förutsättningar till lärande i en miljö som präglas av trygghet och arbetsro. Därutöver ska verksamheterna även fortsättningsvis möjliggöra för all personal att vara insatt och delaktig i det förbättringsarbete som sker på enheten utifrån de behov som identifierats i det systematiska kvalitetsarbetet. Fokus kommer också ligga på att förbättra kommunikationen mellan förskola/skola och vårdnadshavare, både på pedagog-, rektors- och förvaltningsnivå. Det kan handla om att utveckla lärares kommunikation kring undervisningen eller förvaltningens information om exempelvis organisationsförändringar. Att systematiskt följa upp de klagomål som inkommer är en viktig del i verksamhetens utvecklingsarbete. De

spridda områden som klagomålen handlar om tyder på att anpassning efter inkomna ärenden sker.

När det gäller skolskjutsen sker en kontinuerlig dialog med leverantören, dels som ett led i Vaxholms stads systematiska kvalitetsarbete, dels för att snabbt komma tillrätta med de klagomål som inkommer. Sammanställningen och analysen visar hur viktigt en väl fungerande skolskjuts är för de som använder den.

Bakgrund

En väl fungerande klagomålshandtering ger huvudmannen möjlighet att uppmärksamma och åtgärda brister på lokal nivå så tidigt som möjligt.

Detta bidrar till att problem kan lösas snabbare och närmare barnet eller eleven. Klagomålshandlingen kan också ge viktig information till huvudmannens och förskolan eller skolans kvalitetsarbete, vilket kan bidra till högre kvalitet i verksamheterna för alla barn och elever. Rätt organiserad kan klagomålshandlingen även bidra till en ökad resurseffektivitet och minskad administration.

Klagomålshandlingen utgör en viktig del av det systematiska kvalitetsarbetet. Sammanställningar och analyser av klagomål som lämnats av vårdnadshavare samt barn och elever bör ingå i uppföljningen av förskolan och skolan. Det kan handla om resultat av olika undersökningar, men också sådant som framkommer genom klagomålshandlingen.

Klagomål utgör en värdefull källa till information för huvudmannen i arbetet med att identifiera utvecklingsområden. En analys av innehållet i, och omfattningen av, inkomna klagomål är därför en viktig del av kvalitetsarbetet och en utgångspunkt för planeringen och genomförandet av åtgärder. Under innevarande år kommer Vaxholms stads riktlinjer för klagomålshandlingen att revideras. Målet är att riktlinjerna ska bli tydligare och enklare att förstå samt sprida kunskap om.

Ärendebeskrivning

Alla verksamheter har gjort sammanställningar av inkomna klagomål samt analyserat dessa. Dessa har sammanställts och analyserats på en aggregerad nivå. Inkomna klagomål till förvaltningen har sammanställts och analyserats utifrån ett antal olika ansvarsområden för att möjliggöra fördjupningar i analysen.

Gällande bestämmelser

Huvudmannens ansvar för att hantera klagomål gällande utbildningen regleras i skollagen (4 kap. 7–8 §§ skollagen 2010:800). Enligt skollagen ska alla huvudmän ha rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen, och lämna information om sina rutiner på ett lämpligt sätt. Huvudmannen ska vidare se till att nödvändiga

åtgärder vidtas om det genom uppföljning, klagomål eller på annat sätt framkommer att det finns brister i verksamheten.

Det finns inte någon tydlig definition i skollagen om vad som ska betraktas som ett klagomål (4 kap.). Detta förtydligas inte heller i förarbetena till skollagen. Skolinspektionen har i sina granskningar utgått från hur begreppen definieras i Svenska Akademiens ordlista. Ett klagomål beskrivs vara en yttring av missnöje, medan en synpunkt beskrivs vara en åsikt. Enligt skollagen (1 kap. 3 §) avser bestämmelserna klagomål mot utbildningen. Utbildningen definieras som verksamhet inom vilken undervisning sker utifrån bestämda mål. Det betyder att i princip allt som rör huvudmannens verksamhet omfattas.

Vaxholms stads klagomålsrutin

Utbildningsförvaltningen har en egen e-tjänst som ett komplement till kommunens e-tjänst "Skriv till oss" utifrån skollagens tydliga krav på en uttalad klagomålshantering. Klagomål kan lämnas muntligt, skriftligt eller digitalt. Klagomålsrutinen är under revidering VT 2024. Revideringen kommer syfta till att göra rutinen enklare och tydligare.

Rutinen beskrivs på hemsidan enligt följande:

1. Kontakta berörd personal på förskolan/skolan i första hand. Grundtanken är att klagomålet ska hanteras så nära problemkällan som möjligt innan hanteringen tas vidare.
2. Tycker klaganden inte att hen fått rätt hjälp eller gehör från förskolans, fritidshemmets eller skolans personal informeras klaganden om att istället vända sig till förskolans/skolans rektor. Om klaganden efter kontakten fortfarande är missnöjd kan hen kontakta utbildningsförvaltningen.
3. Nästa steg är att vända sig till utbildningsförvaltningen om klaganden inte är nöjd med hur klagomålet hanterats av rektor. Om klaganden vill kan hen vända sig direkt till utbildningsförvaltningen. Klagomål kan anhängiggöras anonymt, men om klagande vill ha en personlig återkoppling på sitt ärende behöver hen lämna namn och kontaktuppgifter.

Vad händer när ett klagomål inkommit till förvaltningen?

Utbildningsförvaltningen kommer skyndsamt att bekräfta mottagandet av klagomålet samt informera om hur ärendets gång är. När klagomålsärendet avslutas får klaganden ett skriftligt svar eller beslut. Om klaganden valt att vara anonym, utreds och dokumenteras klagomålet men ingen återkoppling sker.

Vid frågor om klagomålshanteringen

Kontakta respektive rektor alternativt utbildningsförvaltningens kansli. Om klaganden inte är nöjd med kommunens hantering av klagomålet kan hen göra en anmälan till Skolinspektionen.

Det som skickas in blir allmän handling

I princip all post och e-post som skickas in till förvaltningen blir allmän handling. Det innebär bland annat att allmänheten och massmedier normalt har rätt att ta del av innehållet i klagomålet. Meddelanden som innehåller sekretessbelagda uppgifter lämnas inte ut. En sekretessprövning görs alltid vid en begäran om att ta del av allmän handling.

Sammanställning och analys av skolornas klagomål

De klagomål som är vanligast förekommande vid Vaxholms stads skolor 2023 rör skolornas volymanpassningar, undervisningen och bemötande i undervisningen samt hanteringen och genomförandet av högtidsfiranden. Majoriteten av klagomålen inkommer från vårdnadshavare och enstaka klagomål från eleverna själva. Eleverna har också möjlighet att lyfta klagomål till klass/elevråd, de klagomål som hanteras där är inte en del av denna redovisning.

Av skolornas analyser framkommer att många av de klagomål/synpunkter som kommer till skolorna kommer direkt till lärarna och åtgärdas direkt av dem. Det som lärarna hanterar regelbundet kan vara synpunkter kring undervisning, elever som blivit osams, situationer man upplever att personalen "missat". Andra synpunkter/klagomål framförs i skolornas skolsamråd via föräldrarepresentanter och ytterligare andra inkommer direkt till skolans ledning alternativt till funktionsbrevlådor. En del av skolorna redovisar att lärarnas hantering av klagomål sker utan ledningens kännedom, vilket gör det svårt för dem att få en helhetsbild av den totala mängden inkomna synpunkter/klagomål.

Att majoriteten kommer direkt till personalen visar dock på att riktlinjerna fungerar på det sätt som är avsett.

Åtgärderna som klagomålen inneburit har oftast varit av kommunikativ art;

- Samtal med berörda parter.
- Förtydliganden av rutiner, processer och av organisation.
- Utbildningsinsatser.

Identifierade utvecklingsområden utifrån inkomna klagomål är bland annat:

- Undervisningen samt bemötande i undervisningen.
- Tydliga informationsinsatser gällande aktuella volymanpassningar, samt en anpassning till de förändringar som sker.
- Utemiljön.

Sammanställning och analys av förskolornas klagomål

Förskolornas målsättning med klagomålsarbetet är att alla barn och vårdnadshavare ska känna sig trygga, trivas och lita på dem i förskolan. Rektorererna arbetar tillsammans med sin personal för att säkerställa god kommunikation för att nå samsyn och trygghet rörande barnen. Arbetslagsledaren har ansvar för att leda sitt arbetslag. Hela arbetslaget har ansvar för att arbeta utifrån styr- och stöddokument.

Förskolorna har under 2023 haft få klagomål. Flest, med tre klagomål, gäller luciafirandet och att vårdnadshavare inte kunnat se detta.

Sammanställning och analys av inkomna klagomål till förvaltningen

I sammanställningen och analysen av inkomna klagomål har kulturskolan, skolskjutsområdet och måltidsenhetens klagomål behandlats som separata områden utifrån karaktären på själva klagomålen.

Uppföljning och analys av klagomål kulturskolan 2023

Kulturskolan hade under 2023 inga inkomna klagomål.

Uppföljning och analys av klagomål skolskjuts 2023

Nytt från detta år är att Sverigetaxi i och med nytt avtal själva sköter sin klagomålshantering. Vårdnadshavare till elever som beviljats skolskjuts via taxi informeras om att kontakta Sverigetaxi/Cabonline direkt vid klagomål eller synpunkter. Genom detta klagomålssystem inkom 66 klagomål under 2023. Klagomål som är skickade och riktade direkt till kommunen uppgick till 8 stycken.

Sverigetaxis genomförande av skolskjuts (66)

Av de 66 inkomna klagomål till Sverigetaxi står försenad eller utebliven taxi för den högsta andelen klagomål. Leverantören återkopplar i många av fallen att de letar efter alternativt har satt in fasta chaufförer i de fall detta inte redan finns. I några utav fallen har felet uppstått hos planeringsavdelningen som åtgärdat tiderna.

Vidare har leverantören meddelat svårigheter att få tag på bilar/chaufförer för rullstolstaxi då miljökraven på dessa bilar inte stämmer överens med utbudet på marknaden. Ett arbete hos leverantören med att hitta möjliga bilmodeller är pågående.

Andra klagomål som inkommit har rört chaufförernas uppträdande eller körning. För detta genomför leverantören en obligatorisk utbildning för samtliga förare i service och bemötande vid anställning. Enstaka klagomål om andra brister i utförande har också inkommit.

Leverantören följer själva upp och återkopplar klagomål inkomna till dem. Återkommande klagomål om förseningar eller större klagomål har följts upp utav förvaltningen genom avtalsuppföljning.

Klagomål skolskjuts riktat mot utbildningsförvaltningen

Av klagomålen som inkommit direkt till kommunen, är några riktade främst till andra aktörer som t.ex. dåligt plogade vägar eller SL:s bussar som ofta är sena.

Några av klagomålen gäller våra riktlinjer, att vi nekar tillfälliga ändringar i taxibokning samt att elever på Rindö inte får skolskjuts pga. trafiksäkerhet i högre utsträckning.

Övriga klagomål har handlat om trafiksäkerhet på Rindö och att inte skolskjuts beviljas i högre utsträckning pga. detta, om att vi nekar tillfälliga ändringar i taxibeställningar samt hur vi hanterat inköp av Waxholmsbolagets båtkort.

Sammanfattning skolskjuts

Sammanfattningsvis ligger antalet klagomål på ungefär samma nivå som tidigare år och majoriteten rör fortfarande Sverigetaxis genomförande av skolskjuts där sen eller utebliven bil är den främsta anledningen till klagomål. Leverantören arbetar för förbättring kommande år. Sett till antalet genomförda resor är dock antalet klagomål väldigt få vilket indikerar att de allra flesta resor fungerar väl. Nästan alla inkomna klagomål är kopplade till resor med taxi, endast 3 klagomål gäller resor med reguljärtrafiken eller ansökningar. 3 klagomål är riktade mot våra riktlinjer.

Uppföljning och analys av klagomål måltidsenheten 2023

Inga klagomål att redovisa för 2023.

Uppföljning och analys av klagomål inkomna till förvaltningen 2023

Följande kategorier av klagomål inkom under år 2023 till förvaltningen:

- Trafiksituationen vid Resarö parkering.
- Öppettider vid förskola/skola.
- Bemötande/hantering av anmäld kränkande behandling.
- Volymanpassning i skolorganisationen.
- Studie- och yrkesvägledning.
- Hantering vid skolpliktsbevakning.

Analysen av inkomna klagomål visar att när det gått så långt att klagande anmäler ett klagomål till förvaltningen har bemötandet och/eller kommunikationen på något sätt brustit eller ej hanterats nöjaktigt utifrån klagandes perspektiv. Undantaget är de klagomål som är kopplade till utomhusmiljö eller andra faktiska angelägenheter. Genomgången av inkomna klagomål till utbildningsförvaltningen har inte kunnat påvisa några återkommande systemfel utan enstaka spridda händelser.

Brukarenkäter och trygghetsenkäter 2023

Under vecka 41 2023 genomfördes Vaxholms stads trygghetsenkät på samtliga kommunala skolor. Alla klasser och i samtliga årskurser från förskoleklass till årskurs 9 deltog. Enkäten genomfördes under lektionstid tillsammans med personal från skolan. Enkäterna görs i tre olika versioner, en per stadie, med frågor som är anpassade efter barnens ålder. Utfallen på enkäten visar att eleverna i Vaxholm trivs och är trygga i skolan. Studieron eller arbetsron är lägre, vilket också visar sig på nationell nivå. På övergripande nivå är utfallen något lägre jämfört med föregående år. Utfallen för mellan- och högstadiet är dock inte helt jämförbara då frågor och svarsalternativ om trygghet och arbetsro (tidigare studiero) har ändrats för att vara externt jämförbara. Mindre variationer kan förekomma i vissa skolor, årskurser, klasser, elevgrupper, könstillhörigheter och/eller över tid. Resultatet från enkätsvaren, med tillhörande analys på enhetsnivå, är en del av underlaget för revidering av respektive skolas trygghetsplan 2024.

Vaxholms stads utbildningsförvaltning har ett samlat grepp om trygghetsarbetet. Alla förskolor och grundskolor dokumenterar årligen sitt trygghetsarbete i en Trygghetsplan som presenteras för barn- och utbildningsnämnden i början av våren. I planen utgör samtliga lagkrav relevanta för området trygghet ett underlag. Trygghetsplanen utgår från det aktuella läget per grundskola.

Då Vaxholms stad har goda trygghetsresultat handlar det framöver om att identifiera vilka förändringar vi kan genomföra för att förbättra våra redan goda resultat. I trygghetsplanen för 2024 identifieras hur man kommer arbeta med detta.

Vaxholms stad genomför regelbundet också en brukarundersökning med vårdnadshavare i förskolan samt elever i grundskolan. Utfallen visar att barnen och eleverna i de kommunala förskolorna och skolorna trivs, är trygga och nöjda. I förskolan är utfallen stabilt höga över tid inom samtliga områden, utöver ett par för i år nya påståenden som inte har någon jämförelsestatistik. Några påståenden utmärker sig, bland andra "Jag upplever att mitt barn känner sig tryggt i förskolan" och "Jag upplever att mitt barn har en tillitsfull relation till personal på förskolan" där 98 % av vårdnadshavarna svarade instämmande. Från och med år 2023 deltar elever i årskurs 8, istället för årskurs 9, i grundskolans undersökning. I grundskolan är utfallen fortfarande höga inom trygghet, och Vaxholms stads utfall på samtliga områden är ungefär i samma nivå som riket. Ett område med låga utfall, både i Vaxholm och nationellt, är elevernas upplevda arbetsro. Lärarna upplever dock att det ofta eller alltid är studiero på lektionerna. Flickorna i grundskolan har lägre utfall än pojkarna, i Vaxholm likväl som nationellt. Ett av utbildningsförvaltningens verksamhetsmål är att öka den sociala, fysiska och pedagogiskt tillgängliga lärmiljön. Att utveckla verksamhetens tillgänglighet innebär att anpassa den pedagogiska, den fysiska och den sociala miljön i relation till barns och elevers lärande. Önskad effekt av insatserna

är att barnens och elevernas trygghet, arbetsro och studieresultat påverkas positivt samt att skillnader mellan könen minskar.

Lärdomar och utvecklingsområden

Utgångspunkten i en klagomålsutredning är det juridiska ramverket som reglerar vad och hur saker ska göras ute i verksamheterna. Det är skollagen, förvaltningslagen, GDPR, diskrimineringslagen med fler lagar som sätter ramarna men det är de enskilda personerna som är verksamma inom nämndens ansvarsområde som omsätter reglerna i praktiken. Vad och hur berörd personal kommunicerar är avgörande för hur något kan tas emot. Klagomålen belyser vikten av att följa upp resultatet av de klagomålsutredningar som görs.

Sakliga brister, till exempel i formalia, kan åtgärdas med utbildning, uppdatering av system för att förhindra att liknande problem uppstår igen och andra liknande insatser. Den enskilde klagande ser sällan dessa insatser då de sker i de underliggande strukturerna. Åtgärder kopplat till bemötande och kommunikation kan vara ännu svårare att synliggöra då de ofta bygger på dialoger mellan chef och aktuell person, i kommunens kontinuerliga värdegrundsarbete i förbättringskulturen hos den enskilde i dennes medarbetarskap.

Utifrån inkomna skolanalyser kan följande lärdomar och utvecklingsområden urskiljas.

- All personal ska vara insatt och delaktig i förbättringsarbetet.
- Fortsatt arbete med Barnkonventionen, att få in barnens perspektiv i fler frågeställningar inom skolans verksamhet.
- Återkommande huvudmannakontakter för att få stöd i komplexa frågor.

Förvaltningens lärdomar utifrån 2023 års klagomålsutredningar.

- Säkerställa kommunikationen med klagande intressenter för att skapa förståelse för processen.
- Säkerställa förståelse för processen hos hela medarbetargruppen i berörd verksamhet.

Exempel på åtgärder som är genomförda, planerade och/eller håller på att genomföras på förvaltningsnivå.

- Kompetenshöjande insatser inom särskilt stöd, pedagogik, juridik och system (dokumentation).
- Revidering av klagomålsrutinen samt kunskapsspridande av denna.
- Kompetensutvecklingsinsatser för berörd personal.
- Öka den sociala, fysiska och pedagogiska tillgängliga lärmiljön.

- Löpande avstämningar mellan skolchef och skoljurist avseende klagomål.

Mycket av det utvecklingsarbete som sker inom detta område sker som en del av de insatser som finns kopplade till förvaltningens VP-mål.

Barnrättsperspektivet/Prövning av barnets bästa

En viktig del i huvudmans arbete för att säkerställa barnets bästa i hela verksamheten är att årligen följa upp och analysera verksamheternas och förvaltningens klagomålsarbete. Skollagen bygger i sin helhet på barnets bästa. I alla klagomålsutredningar görs kontinuerligt bedömningar kring hur barnets röst ska säkerställas. Generellt sett kan den klagande (när denne är förälder) anses framföra barnets röst. I de enskilda klagomålsutredningarna sker en prövning av barnets bästa för att säkerställa att barnrättsperspektivet alltid finns med.

Enligt artikel 12 i barnkonventionen ska alla barn ha rätt att uttrycka sina åsikter och få de beaktade. Genom klassråd/elevråd ges eleverna en strukturerad möjlighet att uttrycka sina åsikter och få hjälp att komma tillrätta med sådant som de upplever problematiskt. Att detta sker framgår tydlig i en del av analyserna som skolorna inkommit med.

Sammanfattningsvis bedöms att barnets bästa tas tillvara i arbetet med klagomål.

Jämställdhetsperspektivet

Jämställdhets- och genusperspektiv har beaktats i årets analys av klagomålen. Statistiken påvisar i inga skillnader avseende jämställdhet, kön eller genus och föranleder därigenom inga särskilda insatser kopplat till området.

Bedömning

Bedömningen utifrån gjorda analyser är att fokus under 2024 kommer vara att tydliggöra arbetet med bemötande, information samt kommunikation, liksom att fortsatt arbeta med förvaltningens övergripande område tillgänglighet i undervisningen.

När det gäller skolskjutsen sker en kontinuerlig dialog med leverantören för att komma tillrätta med de klagomål som inkommer. Sammanställningen och analysen visar hur viktigt en väl fungerande skolskjuts är för de som använder den.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, Lars Nilsson, 2024-02-26

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Skolchef Myrna Selenius, Myrna.selenius@vaxholm.se

Utbildningsförvaltningen
Lars Nilsson
Skoljurist

Anmälningar och överklaganden 2024-02-26

Förslag till beslut

Informationen noteras till protokollet.

Sammanfattning

Uppföljning av tidigare rapporterade ärenden

En begäran om att få ta del av kopior av originaldokument för samtliga skolpliktsanmälningar för åren 2020–2023 inkom till UF under sommaren 2023. UFs prövning av begäran utgick ifrån ett antal rapporter som sammanstälts och som i sak innehöll samma information som originalhandlingarna. Utlämningsbeslutet överklagades. Enligt kammarrättens bedömning har UF företagit en sekretessprövning av andra handlingar än de som begärts. Kammarrätten upphävde därför det överklagade beslutet och återförvisade målet till UF för ny prövning. Ny utlämning av originaldokument skedde skyndsamt.

UF avslög i november 2023 ansökan om att fullgöra skolplikten på annat sätt för en elev då skolplikt förelåg. UF fann inte att det förelåg synnerliga skäl för att bevilja ansökan. Beslutet överklagades. UF fann, då nya omständigheter framkommit, med stöd av 37 § förvaltningslagen (2017:900) skäl att ändra sitt beslut BUN 2023/133.612. Ansökan om att fullgöra skolplikten på annat sätt för eleven beviljades därför.

Nya överklaganden och/eller anmälningar

Inga nya skolskjutsöverklaganden har inkommit under 2024.

Skolpliktsbevakning och skolpliktsanmälningar

Förvaltningen har kontinuerlig skolpliktsbevakning och bedömer att ingen elevs skolplacering väcker oro. Bevakning av Skatteverkets utskrivning av elever som ska utvandra sker kontinuerligt.

Det har inte inkommit någon ny skolpliktsanmälan från fristående skolor. Förvaltningen samordnar sedan tidigare tre ärenden utifrån hemkommunens samordningsansvar.

Totalt har Samverkansteamet 11 ärenden inom egenregion. Inget ärende är för närvarande under övervägande för föreläggande.

Barnrättsperspektivet/Prövning av barnets bästa

Beslutet förväntas inte få några konsekvenser för barnets bästa.

Jämställdhetsperspektivet

Beslutet förväntas inte få några konsekvenser ur ett jämställdhetsperspektiv.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, Lars Nilsson, 240226

Kopia på beslutet till:

För kännedom: Skolchef, Myrna Selenius, myrna.selenius@xaxholm.se

Utbildningsförvaltningen
Jenny Sellberg
Digitaliseringsstrateg/E-strateg

Digitaliseringsplan 2024-2026

Förslag till beslut

Informationen noterats till protokollet.

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har identifierat ett behov av ny digitaliseringsplan för förskola, skola och fritidshem. Den nu gällande planen har inte implementerats fullt ut och saknar en tydlig uppföljning. Digitaliseringsplanen omfattar också implementeringsplan, beskrivning av uppföljning och revidering samt riskhantering.

Bakgrund

Denna nya digitaliseringsplan har tagits fram av digitaliseringsstrateg på uppdrag av utbildningschef, i samverkan med skolchef och rektorsgrupperna. Den riktar sig till förskola, skola och fritidshem i Vaxholms stad. Den tidigare digitaliseringsplanen fungerar fortfarande som en bakgrund till denna.

Ärendebeskrivning

Informationsärende kring ny digitaliseringsplan för förskola, skola och fritidshem. Planen ska gälla mellan 2024-2026 och riktar sig till personal inom förskola, skola och fritidshem samt utbildningsförvaltningen i Vaxholms stad. Planen är framtagen i samarbete med verksamheterna. Digitaliseringsplanen innehåller följande prioriterade områden som ska vara en del av kommande verksamhetsplanering för varje berörd verksamhet fram till och med 2026.

- Användning av digitala lärresurser
  - Kompetenstrappa
  - Gemensamma riktlinjer och rutiner
  - Väl underbyggda val
- Förstärkt digital arbetsmiljö
  - Tydlig teknisk support

- Tydliga roller och ansvar
- Fortbildning

- Säkerhet och innovativt arbetssätt
  - Gemensamma förhållningssätt
  - Juridiskt stöd

Barnrättsperspektivet/Prövning av barnets bästa

Barnrättsperspektivet har beaktats och finns beskrivet i planen. Arbetet hittills har inte visat att det påverkar barn negativt.

Jämställdhetsperspektivet

Planen bedöms inte få några konsekvenser ur ett jämställdhetsperspektiv.

Finansiering

Finansieringen är inom ramen.

Handlingar i ärendet

Digitaliseringsplan förskola, skola och fritidshem 2024-2026

Kopia på beslutet till:

För åtgärd:

andre.wallin@vaxholm.se

André Wallin, utbildningsförvaltningen

För kännedom:

rektorer@vaxholm.se

Annika Fogelström, annika.fogelstrom@vaxholm.se

Barbro Nyström, barbro.nystrom@vaxholm.se

Myrna Selenius, myrna.selenius@vaxholm.se

Monica Lalander, monica.lalander@vaxholm.se

Anders Henriksson, anders.henriksson@vaxholm.se

Digitaliseringsplan förskola, skola och fritidshem

2024–2026

Utbildningsförvaltningen
2024-02-23

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Bakgrund.....	3
Nulägesanalys	4
Digitala skoladministrativa system och digitala lärresurser	5
Adekvat digital kompetens för elever.....	7
Adekvat digital kompetens för personal.....	8
Användning av data för uppföljning av undervisning	9
Tillgänglighet och jämlikhet.....	9
Säkerhet och riskhantering.....	9
Sammanfattning av nulägesanalysen	10
Vision	11
Mål och prioriterade områden.....	11
Övergripande mål 2023/2024.....	11
Prioriterade områden	12
Illustration av prioriterade områden 2024–2026	13
Avgränsningar och beroenden	13
Implementeringsplan	13
Åtgärder och tidplan	14
Tidplan 2024	14
Uppföljning och revidering	15
Riskhantering	15
Barnkonsekvensanalys.....	16
Identifiering av risker.....	17
Källor.....	18

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har identifierat ett behov av ny digitaliseringsplan för förskola, skola och fritidshem. Den nu gällande planen har inte implementerats fullt ut och saknar en tydlig uppföljning. Detta underlag utgör en ny digitaliseringsplan, implementeringsplan, beskrivning av uppföljning och revidering samt riskhantering.

Digitaliseringsplanen riktar sig till personal inom förskola, skola och fritidshem samt utbildningsförvaltningen i Vaxholms stad. De prioriterade områdena som utgör själva digitaliseringsplanen ska vara en del av verksamhetsplaneringen och det systematiska kvalitetsarbetet för varje berörd verksamhet.

Bakgrund

Denna nya digitaliseringsplan har tagits fram av digitaliseringsstrateg på uppdrag av utbildningschef, i samverkan med skolchef och rektorsgrupperna. Den riktar sig till förskola, skola och fritidshem i Vaxholms stad. Den tidigare digitaliseringsplanen fungerar fortfarande som en bakgrund till denna.

Det övergripande målet för Sveriges digitalisering är att vara ledande i att använda digitaliseringens möjligheter på bästa sätt.¹ I skolan innebär det att uppnå en hög digital kompetens hos barn och elever och att använda digitaliserings möjligheter för att främja kunskapsutvecklingen och likvärdigheten. Digitaliseringsplanen syftar till att alla barn och elever ska få den digitala kompetens de behöver som samhällsmedborgare och i arbetslivet. Den syftar också till att belysa prioriterade områden för verksamheternas planering och göra den kommunala skolan i Vaxholms stad bättre förberedd inför flera nationella digitaliseringsaktiviteter såsom digitala nationella prov.

Förslaget till ny digitaliseringsplan ska enligt uppdraget innehålla:

- utbildningsförvaltningens vision,
- målbeskrivningar för hur digitala lärresurser kan användas för att förstärka och öka kvalitet i undervisningen,
- identifierade åtgärder/strategier för att förbättra den digitala arbetsmiljön och digitala processer kopplade till undervisningskvalitet,
- balanserade säkerhetsaspekter med viljan att driva digitaliseringen framåt.

Digitaliseringsplanen har tagits fram i samverkan med arbetsgrupper och referensgrupper som har god insyn i planering, genomförande och uppföljningar av undervisning, skoladministration, ledning och styrning.

---

¹ [Mål för digitaliseringspolitik - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/491313/1/20190801)

Nulägesanalys

Digital kompetens är en demokratifråga eftersom det är en förutsättning för att aktivt kunna vara en del av samhället och förebygga utanförskap. Alla barn och elever behöver därför få möjlighet att utveckla digital kompetens i undervisningen. Det är också en fråga om att skapa lika förutsättningar inför fortsatta studier och för arbetslivet. Digital kompetens behöver byggas successivt utifrån ålder och mognad.

Både förskolans och skolans läroplaner pekar på vikten av att utveckla adekvat digital kompetens i ett samhälle som präglas av stort informationsflöde och kontinuerlig förändring. I förskolan innebär det att barnen ska få möjlighet att till exempel skapa genom att använda olika material och tekniker, såväl digitala som andra. "Utbildningen i förskolan ska också ge barnen förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens genom att ge dem möjlighet att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen."² Förskolan och skolan har också ett kompensatorisk uppdrag som innebär att "strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildning".³

I skolan innebär vikten att utveckla adekvat digital kompetens en förutsättning för att "eleverna ska kunna orientera sig och agera i en komplex verklighet med stort informationsflöde, ökad digitalisering och snabb förändringstakt."⁴ I läroplanen står också att skolan ska "bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. De ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information."⁵

När Skolverkets förslag till ny digitaliseringsstrategi avsågs i början på 2023, påbörjade nuvarande regering ett antal enskilda satsningar som syftar till styrning av skolväsendets digitalisering. Satsningar görs för att minska skärmtiden och öka antalet böcker i förskolor och skolor. I juni 2024 redovisar Skolverket sitt uppdrag att föreslå ändringar i förskolans läroplan som innebär att utbildningen i huvudsak ska vara skärmfri för barnen. Eventuell användning av digitala lärverktyg i förskolan ska ske selektivt utifrån tydligt vetenskapligt stöd och dokumenterat pedagogiskt mervärde.⁶ Kommande förändringar i förskolans styrdokument behöver särskilt beaktas i Vaxholms stads

---

² [Läroplan \(Lpfö 18\) för förskolan - Skolverket](#)

⁴ [Läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet \(Grundskolan\) - Skolverket](#)

⁵ Ibidem

⁶ [Regeringen vill ta bort kravet på digitala lärverktyg i förskolan - Regeringen.se](#)

målbeskrivningar och aktiviteter kopplade till digitaliseringsplanen. Att fortsätta arbeta för att öka barnens och personalens adekvata digitala kompetens är emellertid en förutsättning i ett alltmer digitaliserat samhälle.

Som ytterligare stöd för kommande aktiviteter kopplade till den här digitaliseringsplanen finns stöd för en riktning i EU-kommissionens Handlingsplan för digital utbildning (2021-2027)⁷ och EU-standarden för digital kompetens och förmåga; Digcomp 2.2⁸, vilket motsvarar de fyra aspekter av digital kompetens som Skolverket tagit fram (presenteras längre ner).

För att främja utvecklingen av en adekvat digital kompetens hos elever och lärare i skolan krävs både tekniska förutsättningar och en lärandeorganisation. En viktig satsning är redan på plats avseende tillgång till digitala enheter. En annan förutsättning för att kunna ta vara på digitaliserings möjligheter på bästa sätt är att ledning och styrning inkluderar digitalisering i arbetet med att leda och styra verksamheten. I samtal med rektorer, pedagogisk personal och chefer på utbildningsförvaltningen har följande nulägesbeskrivning av digitalisering i förskola, skola och fritidshem framkommit.

Digitala skoladministrativa system och digitala lärresurser

Vaxholms stad använder flera skoladministrativa system för bland annat barn- och elevregister, schemaläggning, frånvarohantering, bedömnings- och betygsdokumentation samt beslut rörande skolgång. Gränssnitt i systemen finns både för förvaltning, skolledning och personal samt vårdnadshavare. Systemen synkas både automatiskt och manuellt med varandra. Det finns behov av förbättringar och införande av fler automatiseringar då till exempel information behöver läggas in manuellt i flera system för att andra delar av processen ska kunna ske automatiskt.

Intern och extern kommunikation sker huvudsakligen via webben, skoladministrativa system eller mejl. Här råder dock en variation kring var information till elev och vårdnadshavare publiceras och hur kommunikation kring till exempel bedömning eller utveckling sker. Referensgrupperna har önskemål om tydligare samverkan mellan skolorna kring kommunikationsvägar och hur skoladministrativa system ska användas.

Digitala lärresurser är ett samlingsbegrepp som ofta används i kontexten skolväsendets digitalisering och syftar till allt digitalt material som används i undervisning. Digitala lärresurser kan delas in i tre huvudgrupper: digitalt innehåll, digitala läromedel och digitala verktyg.⁹

---

⁷ [Handlingsplanen för digital utbildning \(2021–2027\) | European Education Area \(europa.eu\)](#)

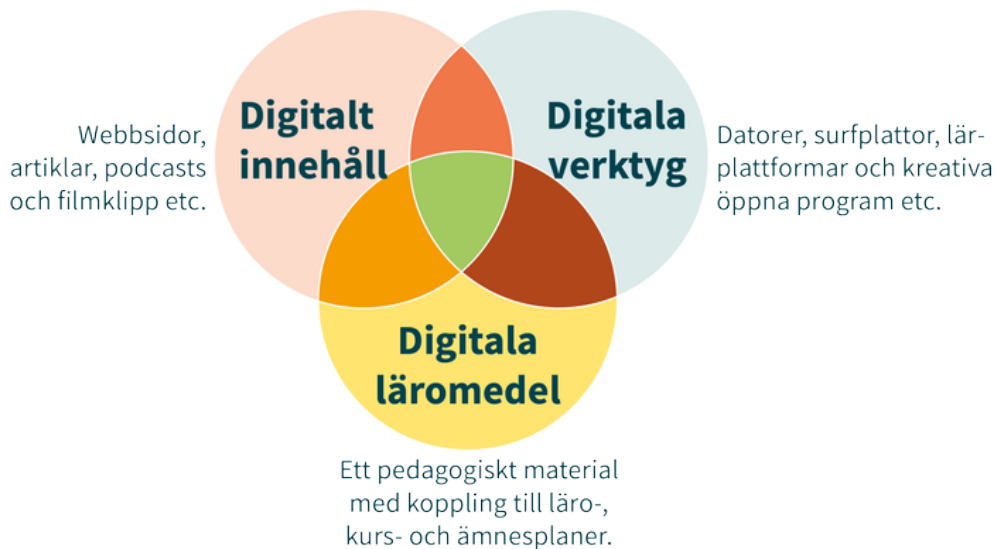
⁸ [Ramverket för digital kompetens för medborgare | Dataföreningen \(dfs.se\)](#)

⁹ [Så väljer och värderar du digitala lärresurser - Skolverket](#)

Digitala lärresurser

Ett samlingsbegrepp

Inom förskola finns digitala enheter som personalen delar på, förutom förskollärare och skolledning som har egen dator. Användningen av digitala lärresurser i förskolan sker i regel som en integrerad del av undervisningen. Samtal sker löpande mellan IKT-samordnaren, IKT-ansvariga pedagogerna på respektive avdelning i den redan väl implementerade arbetsgruppen för pedagogiskt arbete kring förskolans digitalisering.¹⁰ I arbetsgruppen delas goda exempel och dialogen mellan pedagoger förstärker lusten att prova nya arbetsätt såväl som att hitta och reducera risker vid användning av digitala lärresurser med barn i yngre åldrar.

Inom skola har alla elever en egen digital enhet. Om eleven tar hem den digitala enheten beror på ålder, mognad och behov. Det är vanligare ju äldre eleven är att datorn tas med hem för att underlätta kommunikationen kring undervisningen såsom att nå information om läxor och hemuppgifter. Lärare, skolledning och övriga personal i skolan har i regel en egen dator. Det förekommer delade digitala enheter på fritidshemmen. För att bibehålla en så kallad 1:1-lösning för elev, behöver ekonomiska perspektiv ses över så att beställning och reparation både blir kostnadseffektiv och hållbar över tid.

Skolan har börjat arbeta upp en tydligare organisation kring teknisk support och förvaltning. Det är fortfarande otydligt vem personalen ska vända sig till i olika frågor som är kopplade till skolans digitalisering. Detta gäller även lokal support i rollen IT-stödare. Det pedagogiska perspektivet kring digitalisering är inte organiserat och

---

¹⁰ IKT betyder Informations- och kommunikationsteknik och är en vedertagen förkortning inom skolväsendets digitalisering.

tydliggjort i styrkedjan utan tas om hand i befintlig struktur så som arbetslag och ämneslag utifrån varje rektors ledning och styrning.¹¹ Här finns en viss variation också kopplad till stadiindelning (till exempel årskurs 4-6). Tillgång till digitala läromedel och en digital prov- och bedömningstjänst är god men användningen varierar både mellan skolor och inom skola.

I fritidshemsverksamheter finns utvecklingsbehov kopplat till användning av digitala lärresurser. Undervisningen ska behandla centrala innehåll som till exempel "Digitala verktyg för framställning av olika estetiska uttryck." och " Olika sätt att utforska företeelser och samband i natur, teknik och samhälle, till exempel genom samtal, studiebesök och digitala medier."¹²

Förskola och skola har många arbetsrutiner, planer och guider som innehåller beskrivningar av hur digitala system ska användas i en aktivitet eller process men dokumentationen är inte sammanställd och roller och ansvar är inte tydliggjorda. Det skulle till exempel kunna handla om att rektor utser en superuser för ett system, vilket gör det tydligare för andra medarbetare att hen har både mandat och avsatt tid för att hjälpa till och leda andra i användningen av systemet.¹³ En tydligare och mer sammanhållen dokumentation av processer för planering, genomförande och uppföljning av undervisning kan ge bättre och mer träffsäker planering för aktiviteter i den kommungemensamma samverkansmodellen för digitalisering.¹⁴

Adekvat digital kompetens för elever

För den här nulägesanalysen har vi inte gjort någon mätning eller kartlagt nivå av digital kompetens hos elever. Arbetet med att identifiera och beskriva vad adekvat digital kompetens är, varierar från skola till skola. Rektorsgruppen i förskolan är medvetna om kommande förväntningar i skolan utifrån de fyra aspekterna för digital kompetens. En mer specifik beskrivning av elevens digitala kompetens efterfrågas i rektorsgruppen för grundskolorna. Referensgrupperna för skolan känner till Skolverkets definitioner som också hittas i skolans styrdokument och illustreras så här:

---

¹¹ Begreppet styrkedja används som ett samlingsbegrepp inom skolans systematiska kvalitetsarbete och omfattar huvudman, skolchef, rektor och lärare.

¹² [Läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet \(Grundskolan\) - Skolverket](#)

¹³ Superuser är ett vanligt begrepp för den person som kan mer än andra om ett system och hur det används.

¹⁴ En process består här av flera aktiviteter eller rutiner som hänger ihop med andra rutiner och aktiviteter och som kanske utförs i samma system eller i olika system.

Fyra aspekter av digital kompetens för elever

Källa: <https://www.skolverket.se/om-oss/var-verksamhet/skolverkets-prioriterade-omraden/digitalisering/fyra-aspekter-av-digital-kompetens>

Det finns en påbörjad nivåtrappa för elevens digitala kompetens som skulle kunna utgöra ett vidare kringvarv för vad eleven ska kunna använda, ha förståelse för och känna till utifrån ålder och mognad samt ämnesspecifika behov som finns framskrivna i kursplanerna. Det har också framkommit önskan om att bättre kunna följa upp användning av digitala läromedel genom metadata från leverantörer.

Adekvat digital kompetens för personal

För den här nulägesanalysen har det inte genomförts någon ny mätning eller kartläggning av digital kompetens hos lärare och annan personal. Referensgrupperna har lyft behov av utbildning för ny personal eller personal som själv upplever att det finns hinder för användning av ett specifikt system eller utrustning. Varje rektor har möjlighet att planera för riktad fortbildning för personal både på individnivå och gruppnivå. Utbildningsförvaltningen för en dialog kring gemensamma behov i rektorsgrupperna.

I referensgrupperna för skolan har det också framförts en önskan om en beskrivning av lägsta nivå för till exempel elevdokumentation eller annan användning i skoladministrativa system. Någon rektor lyfte också frågan om skolledares förväntan på sin personal är för lågt ställd.

Under våren 2024 kommer gemensamma förhållningssätt för AI i skolan att implementeras.

Användning av data för uppföljning av undervisning

I de skoladministrativa system, lärplattform och digitala läromedel som används idag är det lite data som tas ut och används för analyser och uppföljning. Det finns också en variation mellan skolors krav på dokumentation och uppföljning. I referensgrupperna lyfts flera idéer och önskemål fram kring både krav på dokumentation och dataanvändning för uppföljning av undervisning. I nuvarande uppbyggnad av skoladministrativa system är det leverantörerna som äger data och Vaxholms stad har olika möjlighet att få ut data beroende på tjänstens gränssnitt och leverantörens möjliggörande av datadelning. En systemkarta och dokumenterade processer för planering, genomförande och uppföljning av undervisning kan ge större möjligheter att använda data som en av flera underlag för att utveckla undervisningen.

Vaxholms stad har stora möjligheter att kunna använda data från de skoladministrativa systemen som underlag för det systematiska kvalitetsarbetet, men det kräver ett förändrat arbetssätt för en systematisk insamling samt fler automatiserade processer. Annars riskeras att öka administration kring insamling av data.

Tillgänglighet och jämlikhet

Det råder en god tillgänglighet till digitala lärresurser i Vaxholm stads förskolor, skolor och fritidshem. Men det är inte detsamma som att dessa används av personal och elever. Det har också framkommit att barn och elever vid enstaka tillfällen lämnats ensamma med digitala lärresurser vilket ökar risk för felanvändning. Exempel på felanvändning som framkommit i referensgrupperna är att elev laddar ner spel som inte ingår i undervisningen och därmed lockas till att använda spelet när annat arbete ska utföras; barn blir hänvisade till film på lärplatta i stället för en pedagogledd aktivitet eller vila.

I referensgrupperna har lärare lyft det specialpedagogiska perspektivet och efterlyst fler digitala hjälpmedel till elever med behov av anpassningar. Lärarna önskar också likvärdig tillgång till programvara för till exempel översättning, rättstavning och uppläsning av text.

Det har inte vidtagits några särskilda åtgärder för att säkerställa en likvärdig användning av digitala lärresurser på förvaltningsnivå. Däremot kan detta utgöra en del av planerade aktiviteter inom den kommunövergripande samverkansmodellen för digitalisering.

Säkerhet och riskhantering

Referensgrupperna har lyft efterfrågan av nya säkerhetssystem för säker nätanvändning och bättre implementerade avtal med vårdnadshavare kring digital utrustning så att efterlevnaden av dessa avtal ökar.

För personuppgiftshantering och informationssäkerhet följer utbildningsförvaltningen de rutiner som finns i Vaxholms stad. Verksamheterna är medvetna om att det krävs en hög säkerhet kring personuppgifter och information som är särskilt värd att skydda då den rör barn. Vaxholms stad har särskilda rutiner för att hantera skyddade personuppgifter både för barn, vårdnadshavare och personal.

Det pågår en implementering av en kommunövergripande samverkansmodell för digitalisering som även ska ta hand om verksamhetsövergripande frågor såsom säkerhet och risker i våra digitala system. Under våren 2024 kommer kommungemensamma förhållningssätt till AI att beslutas. Detta för att ge stöd till personalen kring användningen av AI.

I val av digitala lärresurser är det viktigt att det genomförs konsekvensbeskrivningar där vi utreder säkerhetsfrågor. I det arbetet önskar referensgrupperna stöd från juridisk kompetens och ett kommungemensamt arbete där samordning sker så långt det är möjligt för att undvika att inkonsekvens i analyser och beslut.

Sammanfattning av nulägesanalysen

Styrdokument och EU-kommissionens handlingsplan betonar vikten av att utveckla digital kompetens hos barn och elever för att möjliggöra deras deltagande i det digitaliserade samhället. Detta inkluderar användning av digitala lärresurser i undervisningen i såväl förskola som skola. Behovet av tydliga riktlinjer och rutiner för att integrera digitala lärresurser i undervisningen på ett pedagogiskt meningsfullt sätt är tydligt. Exempelvis betonas behovet av att använda digitala lärresurser utifrån pedagogens professionella val, i lärarledda aktiviteter och med vetenskapligt stöd för att säkerställa deras pedagogiska värde, särskilt inom förskolan.

Analysen identifierar flera områden där förbättringar kan göras för att främja en mer effektiv och ändamålsenlig användning av skoladministrativa system. Det inkluderar behovet av bättre teknisk support och tydligare organisatoriska strukturer för att hantera barn, elever och vårdnadshavare samt kommunikationen med dessa grupper. Bland annat behöver roller och ansvar göras tydligare avseende digitala system och personalen behöver erbjudas fortbildning för att säkerställa adekvat digital kompetens. Dock behöver en nivå beskrivas först och en nollmätning genomföras. Dessutom betonas vikten av att skapa enhetliga riktlinjer för användning och uppföljning av digitala system för att säkerställa en mer sammanhållen och effektiv digital arbetsmiljö.

Enligt analysen är det önskvärt att implementeringen av digitala system ska ske med hänsyn till säkerhetsaspekter och att detta kräver en balans mellan innovativt arbetssätt och skydd av känslig information. För att upprätthålla denna balans föreslås behovet av att involvera juridisk kompetens och att genomföra kommungemensamma konsekvensbeskrivningar vid val av digitala lärresurser och system. Dessutom planeras

implementeringen av kommungemensamma förhållningssätt till AI för att säkerställa att användningen av avancerad teknik sker på ett säkert och etiskt sätt.

Vision

I Vaxholm stads utbildningsverksamheter ser vi digitalisering som en naturlig förstärkning i lärandet och stöd i vår administration.

All vår verksamhet vilar på vetenskaplig grund så även vår digitalisering samtidigt som vi använder ett innovativt arbetssätt för att utveckla vår beprövade erfarenhet inom ett relativt obeforskat område.

Vi lär av andra och med varandra i en tillåtande kultur, både inom förskolan respektive skolan såväl som mellan verksamheter.

Mål och prioriterade områden

Övergripande mål i den här planen består dels av mål beslutade av barn- och utbildningsnämnden, dels utbildningsförvaltningen egna verksamhetsmål. De övergripande målen ses i denna plan som långsiktiga mål som endast ändras efter en behovsanalys. I verksamhetsplaneringen konkretiseras de övergripande målen till insatser och indikatorer för uppföljning. De prioriterade områdena som utgör själva digitaliseringsplanen ska vara en del av verksamhetsplaneringen och det systematiska kvalitetsarbetet för varje berörd verksamhet.

Övergripande mål 2023/2024

Barn- och utbildningsnämndens mål	Verksamhetsmål
<ul style="list-style-type: none"> – I förskolan ger undervisningen varje barn möjlighet till utveckling utifrån sina förutsättningar och behov. – Eleverna erbjuds en god utbildning och får fullständiga betyg. – Alla medarbetare i Vaxholm stads utbildningsförvaltning har rätt utbildning, erfarenhet och kompetens. – Alla barn, elever och vuxenstuderande för en likvärdig utbildning som bedrivs i hälsofrämjande och trygga utbildningsmiljöer. – Utbildningsverksamheterna bidrar till att minska klimatpåverkan där hållbar utveckling är en del av lärandet. – Ekonomin är långsiktigt hållbar.	<ul style="list-style-type: none"> – Vaxholm stads utbildningsverksamheter har en socialt, fysiskt och pedagogiskt tillgänglig lärmiljö – Vaxholm stads utbildningsverksamheter är socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbara – Utbildningsförvaltningen bedriver en effektfull verksamhet

Prioriterade områden

De prioriterade områdena utgör själva digitaliseringsplanen. Genom att göra denna prioritering i kommande verksamhetsplan, kan Vaxholm stads förskola, skola och fritidshem främja pedagogisk kvalitet, förbättra arbetsmiljön för personal och elever och samtidigt säkerställa en trygg och ansvarsfull användning av digitala lärresurser och skoladministrativa system.

- Utveckling av tydliga riktlinjer och rutiner för användning av digitala lärresurser:
  - beskriva digital kompetens för elev i stadiindelad trappa,
  - skapa enhetliga riktlinjer för när, vilka och hur digitala lärresurser används i undervisningen,
  - ge personal möjlighet att välja användning baserad på vetenskapligt stöd och pedagogiskt mervärde.
- Förstärkande av den digitala arbetsmiljön och organisationen:
  - fokusera på att förstärka den tekniska supporten,
  - tydliggöra ansvarsfördelningen och roller för användning av digitala system,
  - erbjuda fortbildning för personalen för att säkerställa adekvat digital kompetens.
- Balans mellan innovativt arbetssätt och säkerhet:
  - implementera kommungemensamma förhållningssätt för att säkerställa att användningen av digitala system och teknik sker på ett säkert och etiskt sätt,
  - framtagande av konsekvensbeskrivningar och involvering av juridisk kompetens vid val av digitala lärresurser och teknik.

Illustration av prioriterade områden 2024–2026

Användning av digitala lärresurser	Förstärkt digital arbetsmiljö	Säkerhet och innovativt arbetssätt
<ul style="list-style-type: none"> • Kompetenstrappa • Gemensamma riktlinjer och rutiner • Väl underbyggda val	<ul style="list-style-type: none"> • Tydlig teknisk support • Tydliga roller och ansvar • Fortbildning	<ul style="list-style-type: none"> • Gemensamma förhållningssätt • Juridiskt stöd

Avgränsningar och beroenden

En viktig avgränsning för digitaliseringsplanen är den förutsättningsteknik som behövs för att säkerställa tillgång och användning av digitala lärresurser i verksamheterna. Det kan till exempel handla om nätverk, digital utrustning såsom projektorer och skrivare eller tjänster för säker inloggning och överföring av användaruppgifter mellan system. Tekniska förutsättningar omhändertas i den kommungemensamma samverkansmodellen för digitalisering.

Det finns således ett beroende mellan verksamheterna, IT-enheten och leverantörer för att tekniska förutsättningar ska finnas på plats, ha den kapacitet som behövs och bidra till en robust och säker digital arbetsmiljö. Under 2024 och 2025 kommer större satsningar på tekniska förutsättningar för digitala nationella prov och betygsstödande bedömningsstöd att genomföras.¹⁵

Implementeringsplan

Implementeringen av digitaliseringsplanen omfattar att göra planen känd, accepterad och tillämpad i såväl förskola, skola och fritidshem som för övriga verksamheter inom utbildningsförvaltningen. Implementeringen är en gruppuppgift där rektor behöver ge mandat till flera personer inom organisationen som kan agera idébärare för digitaliseringsplanens innehåll. Implementeringen behöver planeras av varje rektor men också samordnas av skolchef kring till exempel insatser som kan göras för all personal vid samma tillfälle. Ansvarig för implementering för övriga verksamheter inom utbildningsförvaltningen är utbildningschef samt enhetschef för samverkan och stöd. För att öka likvärdigheten i implementeringen av digitaliseringsplan finns stödfunktioner från utbildningsförvaltningen såsom skolchef, digitaliseringsstrateg och verksamhetscontroller. I arbetet med implementering är det viktigt att barnen får komma till tals perspektiv lyfts fram, vilket rektor är ansvarig för.

I implementeringsarbetet ska redan befintliga strukturerna för möten och för insamling av synpunkter användas. Inkomna synpunkter dokumenteras av digitaliseringsstrateg för att vid revidering utveckla digitaliseringsplanen.

---

¹⁵ [Digitala nationella prov - Skolverket](#)

Åtgärder och tidplan

En del av implementeringen av digitaliseringsplanen är att ta fram en handlingsplan för respektive verksamhet eller skolform enligt följande uppdelning:

- Förskola
- Årskurs F-6 och fritidshem
- Årskurs 7-9

Handlingsplanerna blir rektorernas verktyg för att säkerställa att ordinarie verksamhetsplanering och det systematiska kvalitetsarbetet innehåller insatser som bidrar till att verksamheten närmar sig visionen för digitalisering i Vaxholm stads förskolor, skolor och fritidshem.

Tidplan 2024

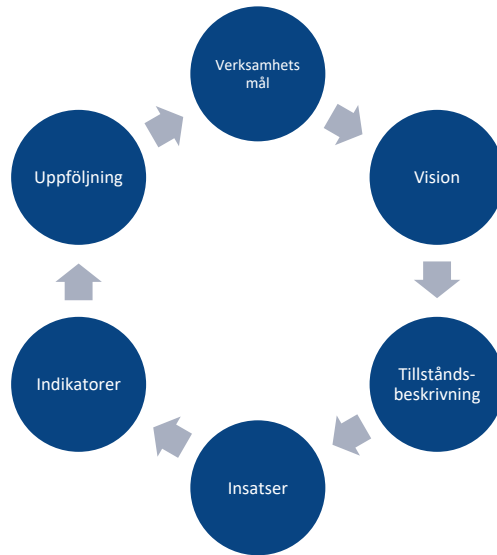
Q1	Digitaliseringsplanen beslutas
	Barn- och utbildningsnämnden
	Publicering internt av hela digitaliseringsplanen samt en mottagaranpassad version för webb.
Q2	Utbildningschef, skolchef, enhetschef för samverkan och stöd samt rektorer ansvarar för att göra digitaliseringsplanen känd i utbildningsförvaltningens verksamhet
	Handlingsplan med barnens perspektiv tas fram med stöd från digitaliseringsstrateg och skolchef
	Handlingsplan läggs till verksamhetsplanering för 2024/2025 med stöd från verksamhetscontroller
Q3	Digitaliseringsplan och handlingsplan tillämpas i relevanta arbetsgrupper, med stöd från digitaliseringsstrateg
Q4	Första uppföljning genomförs enligt ordinarie verksamhetsuppföljning

Uppföljning och revidering

Digitaliseringsplanens prioriterade områden ska vägleda varje verksamhet i insatser kopplade till verksamhetsplanering. Den uppföljning som genomförs av verksamhetsplanering kommer att skapa ett underlag för ny digitaliseringsplan. Varje rektor kommer att tillsammans med förvaltningen att ta fram tillståndsbeskrivningar i en handlingsplan. Handlingsplanerna utgår från de prioriterade områden som denna plan har pekat på och kan också användas för uppföljning på verksamhetsnivå.

Nedan illustration visar hur processen hänger ihop med det systematiska kvalitetsarbetet och verksamhetsplaneringen.

Riskhantering

Nedan presenteras barnkonsekvensanalys för digitaliseringsplanen samt inventering av risker från referensgrupperna.

Barnkonsekvensanalys

Målgruppen för digitaliseringsplanen inkluderar alla barn och elever inom förskola, skola och fritidshem i Vaxholms stad.¹⁶ De prioriterade områdena och kommande insatser ska syfta till att förbättra kvaliteten på deras utbildning och säkerställa deras digitala kompetens.

Utifrån de prioriterade områden i digitaliseringsplanen berörs och påverkas barnen:

- Användning av digitala lärresurser
  - Barnen får en stadieindeldad trappa för sin digitala kompetens, anpassad efter deras ålder, mognad och de krav som ställs på undervisningen utifrån läroplaner och kursplaner. De behöver få vara delaktiga vid framtagandet av en sådan beskrivning.
  - Enhetliga riktlinjer för användning av digitala lärresurser säkerställer en mer strukturerad och effektiv lärmiljö för barnen. I ett sådant arbete behöver barnens perspektiv lyftas. På vilket sätt barnen kan involveras

---

¹⁶ I Barnkonsekvensanalysen används ordet barn för både barn i förskolan och elever i skola och fritidshem.

- både vad gäller val av digitala lärresuser och planering av undervisning som inkluderar sådana, behöver bli tydligt i de gemensamma riktlinjer.
- Genom att ge personalen möjlighet att välja digitala resurser baserat på vetenskapligt stöd och pedagogiskt mervärde säkerställs att barnen får tillgång till högkvalitativ undervisning som främjar deras lärande. Barnen behöver också vara delaktiga både i valen såväl som planering av undervisning som inkluderar digitala lärresurser.
  - Förstärkt digital arbetsmiljö
    - Förbättrad teknisk support ska säkerställa en mer robust digital lärmiljö för barnen.
    - Fortbildning för personalen och tydligare ansvarsfördelning kring användningen av digitala system möjliggör att personalen kan integrera digitala lärresurser i undervisningen, vilket gynnar barnens lärande.
  - Säkerhet och innovativt arbetssätt
    - Kommungemensamma förhållningssätt och ett större juridiskt stöd för säker användning av digitala system och teknik säkerställer att barnens integritet och säkerhet skyddas.

Det kan finnas särskilt utsatta barn, såsom barn med funktionsvariation eller barn från socioekonomiskt utsatta familjer. Diskrimineringsgrunderna kan användas för att identifiera och tillgodose behov och säkerställa lika tillgång till digitala lärresurser. Men det är också viktigt att rektor ansvarar för att fler perspektiv används för att identifiera barn som är extra utsatta och riskerar att inte få tillgång till de digitala lärresurser som används i undervisningen. Möjliga hinder för att få tillgång till digitala lärresurser kan vara bristande tillgång till den digitala arbetsmiljön (såsom skärmavläsning), språkbarriärer, eller brist på kunskap om hur man använder digitala verktyg effektivt. Därför är det viktigt att rektor också tar med barnens perspektiv i verksamhetsplaneringen.

Framtagandet av den här planen har inte inkluderat barnens tankar eller egna ord. I kommande arbete med verksamhetsplanering utifrån prioriterade områden behöver därför barnens medverkan lyftas och förstärkas.

Civilsamhället kan spela en viktig roll i att identifiera och adressera utmaningar och behov som inte alltid upptäcks av andra aktörer. I det här fallet kan det gälla intressegrupper kring teknik, programmering och AI. Nulägesanalysen visar att mer utredning behövs kring vad som bör ingå i adekvat digital kompetens för barn och elever i Vaxholms stad, därför är samverkan med civilsamhället ett utvecklingsarbete som inte har prioriterats i digitaliseringsplanen.

Identifiering av risker

Risker kopplade till implementeringen av digitaliseringsplanen har identifierats i referensgrupperna. Flera av dessa risker är redan omhändertagna och åtgärder finns i verksamhetsplanering på utbildningsförvaltningen. Ansvarig för att riskerna hanteras beror på vilken nivå åtgärderna hamnar men samordnas av utbildningschef och skolchef.

Identifierade risker:

- digitaliseringsplanen inte blir accepterad och tillämpad,
- det blir otydligt vad som är av värde för barn och elever (What's in it for me?),
- målen är för höga och otydliga och inte en del av ordinarie kvalitetsarbete,
- den digitala kompetens är för låg (eftersom den ej är kartlagd), vilket gör det svårt för verksamheterna att ta fram handlingsplaner med tillståndsbeskrivningar och aktiviteter,
- digitaliseringsplanen inte ses som en del av befintlig del av styrning och ledning.

Källor

Dataföreningen:

[Ramverket för digital kompetens för medborgare | Dataföreningen \(dfs.se\)](#)

EU-kommissionen:

[Handlingsplanen för digital utbildning \(2021–2027\) | European Education Area \(europa.eu\)](#)

Regeringen:

[Mål för digitaliseringspolitik - Regeringen.se](#)

[Regeringen vill ta bort kravet på digitala lärverktyg i förskolan - Regeringen.se](#)

Skolverket:

[Digitala nationella prov - Skolverket](#)

[Läroplan \(Lpfö 18\) för förskolan - Skolverket](#)

[Läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet \(Grundskolan\) - Skolverket](#)

[Så väljer och värderar du digitala lärresurser - Skolverket](#)

Utbildningsförvaltningen
Myrna Selenius
Skolchef

Utredning om Öppna förskolan

Förslag till beslut

1. Öppna förskolans öppettider justeras med start 1 augusti 2024.
2. 2024 överförs ej nyttjade medel i öppna förskolans budget till särskild satsning kring psykisk hälsa i förskolan.
3. Förvaltningen ges i uppdrag att ytterligare utreda öppna förskolans lokalisering i syfte att minska hyreskostnaden.
4. Förvaltningen återrapporterar besöksstatistik till nämnden två gånger årligen.

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har gjort en översyn av öppna förskolan med fokus på verksamhetens syfte, öppethållande och lokalisering. I utredningen framkommer att kostnaderna för verksamheten är avsevärt större än riket och Stockholms län, varför en justering av dagens generösa öppettider föreslås. En minskning till 60 procent av dagens heltidsöppethållande bedöms inte påverka verksamhetens möjlighet att bibehålla kvalitet eller upprätthållande av verksamhetens syfte. I utredningen framkommer att aktiviteterna behöver anpassas till vårdnadshavares behov, samverkan med Familjecentrum och till insatser som antas bidra till att stötta vårdnadshavare i sitt föräldraskap. Därutöver föreslås att utbildningsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att fortsatt utreda lokalisering, i syfte att minska hyreskostnaderna.

Bakgrund

I Barn- och utbildningsnämndens sammanträde den 13 mars 2023 gavs förvaltningen i uppdrag att genomföra mindre utredningar i syfte att kartlägga vissa ej lagstadgade verksamheter, däribland stadens öppna förskola. Verksamheten (Skeppet) drivs av Vaxholms stad och utbildningsförvaltningen genom förskolans rektorsområde Vaxö/Rindö förskolor. Öppna förskolan är ett komplement till förskola och pedagogisk omsorg och har funnits i Vaxholm under lång tid. Den är avgiftsfri och kräver ingen föranmälan. Utbildningsförvaltningen för dock egen statistik med antal oidentifierade besökare.

Utredningen och översynen har syftat till att ta fram information kring verksamheten och presentera möjligheter att genomföra besparingar med syfte att förbättra förvaltningens nettokostnadsavvikelse.

Ärendebeskrivning

Befintlig verksamhet

Öppna förskolan är inte någon lagstadgad verksamhet, men fyller en viktig funktion i samhället där barn får leka, utforska och upptäcka tillsammans med andra barn och vuxna i en trygg miljö. Det är också en mötesplats för vårdnadshavare som kan verka stödjande i föräldraskapet. Genom samverkan inom Familjecentrum – ett samarbete mellan socialförvaltning, barnavårdscentral (BVC), Vaxholms församling och öppna förskolan – arbetar öppna förskolan för att främja barns utveckling genom att stärka föräldraskapet och relationen mellan föräldrar och barn.

Idag arbetar en heltidsanställd pedagog på öppna förskolan som håller verksamheten öppen måndag till fredag, både för- och eftermiddagar. Verksamheten håller stängt under skolans sommarlov. I uppdraget ingår ett stort helhetsansvar för allt från mötet med barn och vårdnadshavare till samverkan med BVC och stöd/coachning till vårdnadshavare i staden. Därutöver har den verksamhetsansvarige ansvar för beställningar, inköp och att tillsammans med ansvarig chef kvalitetssäkra och utveckla verksamheten i enlighet med vårdnadshavares behov och önskemål.

Sedan 1 juli 2023 har alla kommuner enligt skollagen ett särskilt ansvar att söka upp vårdnadshavare till barn mellan 3–5 år som inte går i förskola, för att informera om förskolans syfte och barnets rätt till förskola (Skollag 8 kap 12a§) vilket är ett viktigt uppdrag inom ramen för öppna förskolans verksamhet.

Besöksstatistik

Verksamheten har ett stadigt antal besökare över året och under veckan. Flest vårdnadshavare besöker öppna förskolan på förmiddagar. Fredagar, då barn till föräldralediga vårdnadshavare inte har omsorg på förskolan, är särskilt populärt bland besökarna medan måndagar är mindre besökt.

Utöver de aktiviteter som genomförs dagtid erbjuds ett antal på kvällar och helger. Dessa bedrivs i verksamhetens lokaler, men med extern personal. De ingår ej i besöksstatistiken men är en viktig del i uppdraget mot vårdnadshavare (exempelvis pappagrupp).

ÅR 2022	VUXNA	BARN	TOTAL	ÖPPETDAGAR
AUGUSTI	92	115	207	9
SEP	221	276	497	22
OKT	270	322	592	21
NOV	256	315	571	22
DEC	116	147	263	13
ÅR 2023	VUXNA	BARN	TOTAL	ÖPPETDAGAR
JAN	161	193	354	17
FEB	181	225	406	20
MARS	215	251	466	23
APRIL	132	165	297	13
MAJ	159	168	327	20
JUNI	80	92	172	9

Lokalisering

Verksamheten bedrivs i stora lokaler på Soldatgatan 8 i nära anslutning till Ullbergska parken, som också nyttjas i verksamheten. Huset, som lokalen är belägen i, delas med den fristående förskolan Freja/Flora samt inrymmer även boende för kvotflyktingar. Fastighetsägare är Vaxholms stad. Öppna förskolans del är 238 kvadratmeter av totalt 476.

Ekonomiska förutsättningar

I jämförelse med riket och Stockholms läns kommuner ligger Vaxholm högt avseende kostnad per invånare för befintlig organisation av öppna förskolan.

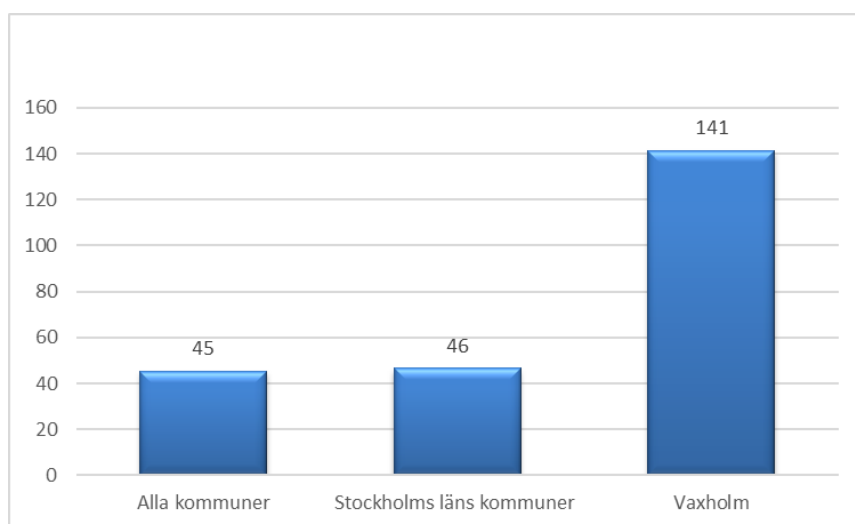

Bild: Tabell över kostnad per invånare 2022

Att kostnaden är högre än länet och riket beror på att Vaxholm har en låg andel invånare och att kostnaderna (främst hyra och personal) för att kunna bedriva en öppen förskola därmed blir högre per invånare. Staden erbjuder, trots det låga invånarantalet, generösa öppettider i en väl tilltagen lokal med hög hyra.

Befolkningsprognos

Antal födda barn i Vaxholm har under de senaste åren minskat. Den senaste befolkningsprognosen visar emellertid att antal födda barn kommer att öka de närmsta åren. Prognosens tillförlitlighet är dock svår att bedöma. Statistiska centralbyrån (SCB) släppte i november nyheten att barnafödandet är det lägsta i Sverige på 50 år. Jämfört med i fjol minskar barnafödandet med 5,3 procent i riket och jämfört med de senaste 10 åren har det minskat med 12 procent¹.

Att antalet födda barn minskat de senaste åren och det osäkra läget sett till de närmsta åren bör därför tas i beaktande vid dimensionering av öppna förskolan.

¹ <https://www.scb.se/pressmeddelande/barnafodandet-sjunker--lagsta-pa-over-50-ar/>

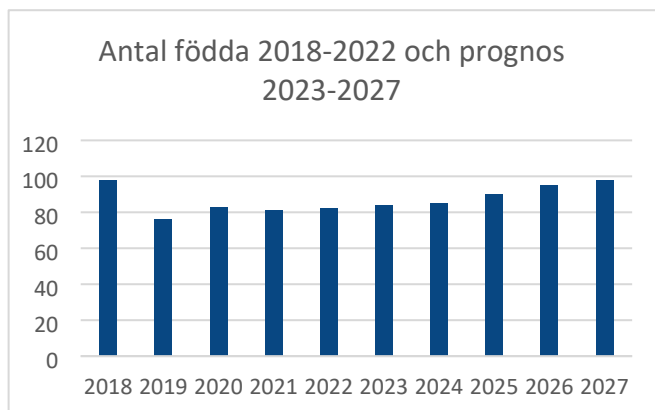

Bild: Diagram över antal födda barn 2018-2022 samt prognos för antal födda 2023-2027

Möjliga besparingar och anpassning av verksamheten

Öppettider

Inom förskola och grundskola pågår, inför läsåret 2024/2025, en volymanpassning av befintlig organisation för att bättre möta kommande behov av förskole- och grundskoleplatser. Det innebär ett mindre antal tjänster inom verksamheterna. Att även volymanpassa den öppna förskolan är nödvändig och kan för det politiska styret möjliggöra en omfördelning av medel till kärnverksamhet.

Idag håller öppna förskolan öppet fem heldagar i veckan. Aktiviteter för att främja föräldraskapet sker på olika sätt, riktar sig mot olika grupper och är mer eller mindre besökta och efterfrågade. En justering av öppettiderna till 60 procent av en heltid innebär en besparing om cirka 300 000 kronor. Den lägre graden av öppethållande är motiverad utifrån Vaxholms storlek och i jämförelse med övriga kommuners kostnader för öppen förskola. Förvaltningen har, tillsammans med chef och medarbetare på Öppna förskolan, konstaterat att de aktiviteter som idag ryms inom verksamhetens uppdrag, kan anpassas till den lägre graden av öppethållande med bibehållen kvalitet och förläggas till fyra dagar i veckan med fokus på förmiddagar.

Lokalisering

Nuvarande lokalisering är etablerad och uppskattad av såväl besökare som medarbetare. Närheten till Ullbergsska parken och en väl anpassad lokal talar för att verksamheten ligger kvar i befintlig lokal. Årshyran om cirka 500 000 kronor är dock en stor post i verksamhetens totalbudget, varför förvaltningen fortsatt behöver utreda lokalisering. För 2024 ser förvaltningen dock inte några möjligheter till anpassning av lokal eller hyra.

Förvaltningen har identifierat ett antal vägar fram inför kommande år:

- Uthyrning av lokalen de tider då öppna förskolan ej bedriver verksamhet, en lösning som skulle utmana både öppna förskolans och annan deltidshyresvärdens verksamhet.
- Plombering/avyttring av delar av öppna förskolans befintliga lokal, en lösning som skulle fungera väl eftersom lokalen är väl tilltagen och verksamheten utan problem skulle kunna anpassa sig till en mindre yta utan påverkan på kvalitet

- Flytt till öppna förskolans tidigare lokal (samma hus, men mindre antal kvadratmetrar och lokaliserad på plan 1), en lösning som skulle fungera väl för öppna förskolan, men som innebär att nuvarande hyresgäst behöver flytta.
- Fortsatt dialog med fastighetsägaren (Vaxholms stad) för att se över möjligheten att hyra alternativ lokal med lägre hyra.

Samtliga förslag behöver utredas vidare tillsammans med tekniska enheten – ett arbete som är en del av ett större insats till Barn- och utbildningsnämndens lokaler.

Möjlig besparing

Möjligheterna till besparing är i nuläget begränsad till justering av öppettider/tjänstgöringsgrad. Ett nästa steg är att fortsatt se över alternativ lokalisering eller justering av befintlig lokal. Ett uppdrag som förvaltningen önskar utreda fortsättningsvis.

Förvaltningen kommer noga följa befolkningsprognosen för att framgent erbjuda en öppen förskola baserad på behov. Eventuella justeringar av erbjudande behöver ligga inom skolchefs och rektors ansvar och föregås av uppföljning av verksamheten, två gånger per år (juni respektive december).

	Kostnader				Budget 2024	Besparing, helår 2025, kr	Besparing, helår 2025, %	Besparing 2024, kr
	Personal	Lokal	Övrigt	Total				
Ingen förändring	Ca 740 000	512 434	Ca 80 000	1 337 000	1 337 000	0	0%	
Justering av öppettider tjänstgöringsgrad, 60%	Ca 444 000	512 434	Ca 50 000*	1 006 434	1 337 000	Ca 330 000	Ca 25%	Ca 150 000

*60% av nuvarande kostnader, uppskattning av besparing

Barnrättsperspektivet/Prövning av barnets bästa

Förvaltningen har identifierat ett antal risker med de förändrade öppettiderna.

- att mötesplats för vårdnadshavare minskar, vilket kan leda till ökad social isolering för ensamma vårdnadshavare
- att mötesplats för barn minskar, vilket kan leda till mindre tid för socialt samspel och träning inför förskolestart
- en lägre nöjdhet hos besökarna till följd av minskade öppettider
- att Ullbergsska parken, vars värmestuga (där leksaker, skötbord och dylikt finns att tillgå) skulle hållas stängd en dag i veckan
- en lägre grad av medarbetarens tillgänglighet för besökarna för att stötta i föräldraskap

Riskerna behöver hanteras och uppmärksammas i planeringen av öppna förskolans justerade erbjudande för att upprätthålla kvalitet och service till kommunens invånare. Det är därför av stor vikt att öppna förskolans chef och medarbetare löpande följer upp verksamheten, så att erbjudandet ligger i

linje med behov och önskemål. Därutöver behöver verksamheten tydligt kommunicera till målgruppen gällande uppdrag, öppettider och aktiviteter.

Jämställdhetsperspektivet

Föreslaget beslut bedöms inte få några konsekvenser/effekter ur ett jämställdhetsperspektiv, men förvaltningen vill betona vikten av att noggrant avväga öppettider och behov. Idag finns, genom öppna förskolan, tillgång till både föräldragrupper tillsammans med BVC och pappagrupper.

Finansiering

Inom ram

Bedömning

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, 20240109, BUN 2023/43.610

Kopia på beslutet till:

För åtgärd: Myrna Selenius, skolchef: myrna.selenius@vaxholm.se
Annika Fogelström, rektor Vaxö/Rindö förskoleområde:
annika.fogelstrom@vaxholm.se

För kännedom: André Wallin, utbildningschef: andre.wallin@vaxholm.se

Utbildningsförvaltningen
Monica Lalander
Enhetschef samverkan och stöd

Patientsäkerhetsberättelse 2023

Förslag till beslut

Patientsäkerhetsberättelsen 2023 godkänns.

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen redovisar patientsäkerhetsberättelsen 2023 till barn- och utbildningsnämnden.

Barnrättsperspektivet/Prövning av barnets bästa

Föreslaget beslut bedöms inte få några konsekvenser för barn.

Jämställdhetsperspektivet

Föreslaget beslut bedöms inte få några konsekvenser/effekter ur ett jämställdhetsperspektiv.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, 2024-02-14, Monica Lalander

Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans medicinska insats och psykologiska insats i Vaxholms stad 2023, 2024-02-23.

Kopia på beslutet till:

För kännedom:

Rektorer för grundskolan, rektorer@vaxholm.se

Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans medicinska insats och psykologiska insats i Vaxholms stad År 2023

Datum 2024-02-23

Ansvariga för innehållet: Eva Fredlund - samordnade skolsköterska med medicinskt ledningsansvar, elevhälsans medicinska insatser samt Barbara Blomster skolpsykolog med psykologledningsansvar

Inledning

Patientsäkerhetsberättelsen utgår från lagkrav och följer strukturen för den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet.

PSL 2010:659, SOSFS 2011:9 7 kap. 3 §

Enligt patientsäkerhetslagen ska vårdgivaren varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse. Syftet med patientsäkerhetsberättelsen är att öppet och tydligt redovisa strategier, mål och resultat av arbetet med att förbättra patientsäkerheten.

Patientsäkerhetsberättelsen ska ha en sådan detaljeringsgrad att det går att bedöma hur arbetet med att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra kvaliteten har bedrivits i verksamhetens olika delar samt att informationsbehovet hos externa intressenter tillgodoses.

Patientsäkerhetsberättelsen ska vara färdig senast den 1 mars varje år, finnas tillgänglig för den som vill ta del av den och den bör utformas så att den kan ingå i vårdgivarens ledningssystem för patientsäkerhet.

Källa:

Socialstyrelsen "Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020–2024"

Mallen är framtagen inom ramen för kunskapsstyrningsorganisationen, på uppdrag av den nationella samverkansgruppen (NSG) inom patientsäkerhet, 2021-09-23.

Innehåll

GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD.....	4
Engagerad ledning och tydlig styrning	4
Övergripande mål och strategier	4
Organisation och ansvar	4
Samverkan för att förebygga vårdskador.....	5
Informationssäkerhet	5
En god säkerhetskultur.....	6
Adekvat kunskap och kompetens.....	6
Patienten som medskapare	7

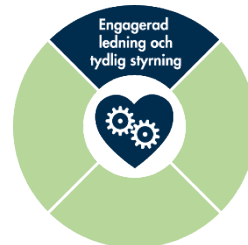
AGERA FÖR SÄKER VÅRD	8
RESULTAT OCH UPPFÖLJNING AV SKOLSKÖTERS KORNAS HÄLSÖBESÖK OCH VACCINATIONER	9
Vaccinationer.....	9
Hälsobesök/hälsokontroll.....	10
SAMMANFATTNING AV ARBETSÅRET 2023 OCH UTVECKLINGSOMRÅDEN FÖR 2024	11
Elevhälsans medicinska insats.....	11-12
Psykologer.....	13

GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD

Nedan beskrivs mål och strategier, organisation och struktur för arbetet med att minska antalet vårdskador.

Engagerad ledning och tydlig styrning

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en engagerad och kompetent ledning och tydlig styrning av hälso- och sjukvården på alla nivåer. Nationella visionen för god och säker vård – överallt och alltid och det nationella målet är att ingen patient ska behöva drabbas av vårdskada.

Övergripande mål och strategier

PSL 2010:659, 3 kap. 1 §, SOSFS 2011:9, 3 kap. 1-3 §

Lokala målet är att fortsätta arbete med våra respektive rutinhandböcker för EMI och psykologgruppen gällande journalgranskning, utveckla respektive gruppernas nätverksmöten samt handledning, utöka samarbetet med vårdgrannar samt utöka förebyggande insatser i båda grupper.

Organisation och ansvar

PSL 2010:659, 3 kap. 1 § och 9 §, SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 § p 1

Barn- och utbildningsnämnden är vårdgivare för elevhälsans medicinska insats (EMI) och psykologiska insats. Verksamhetschef (VC) och tillika medicinskt ansvarig för EMI och psykologiska insatsen är utsedd av barn- och utbildningsnämnden. Monica Lalander enhetschef för samverkan och stöd (SAMS) är verksamhetschef (VC). Eva Fredlund är medicinsk ledningsansvarig (MLA) och har ett samordningsansvar för skolsköterskorna sedan september 2019. Barbara Blomster är psykologisk ledningsansvarig (PLA) och har ett samordningsansvar för skolpsykologerna sedan februari 2021.

Verksamhetschefen ansvarar i samverkan med EMI och skolpsykologer för att relevanta lagar och förordningar följs.

Verksamhetschefen ansvarar för att:

- Säkerställa att verksamheten lever upp till de lagkrav som finns inom lagområdet.
- Att verksamheten/uppdraget genomförs med god kvalitet.
- Följa upp, analysera resultat inom verksamheten för att vidta åtgärder för att förbättra verksamheten.
- Upprätta en årsplan för systematisk kvalitetsuppföljning.
- Formulera mål för verksamheten och säkerställa / sträva efter att dessa uppnås.

- Samarbete/samverkan sker internt och externt med rektor, elevhälsa, pedagoger samt övriga, exempelvis Barn- och ungdomsmedicinsk mottagning (BUMM), Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och lokalföreningen för majblomman.
- Att avvikelser redovisas och att Lex Maria-anmälningar görs.

EMI i Vaxholms stad består av skolsköterskor och skolläkare. Ca 3,4 heltidstjänster är fördelade på fyra skolsköterskor. Ylva Falkman arbetar 90 % på Kronängsskolan, Chaterine Bodén arbetar 90 % på Resaröskolan, Carlos Yanes Munoz arbetar 100 % på Vaxö och Rindö Skola. Carlos började sin tjänst 1 september. Eva Fredlund arbetar 65 % på Söderfjärdsskolan. Skolläkaren arbetar som konsult cirka 7 %.

Skolsköterskorna har semestertjänst eller uppehållstjänst. Alla skolskötersketjänster är tillsatta. Chaterine var sjukskriven andra delen av vårterminen samt deltidssjukskriven under höstterminen p.g.a. en fallolycka i tjänsten, ingen vikarie sattes in. Tjänsten som samordnande skolsköterska med medicinskt ledningsansvar för EMI har Eva Fredlund och är på 20 %. Chef för skolsköterskorna är rektor. Chef för skolläkare och Medicinsk ledningsansvarig är verksamhetschefen för EMI Monica Lalander. Varje skola i kommunen har tillgång till skolläkarmottagning tre gånger per termin.

Skolläkaren fungerar som konsult åt skolsköterskorna, ordinerar vaccinationer utöver det nationella vaccinationsprogrammet samt delegerar till skolsköterskorna att administrera akutmedicin och andra läkemedel enligt särskild förteckning. Skolläkaren skriver remiss vid misstanke om neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF), skriver medicinsk bedömning inför eventuell inskrivning i anpassad grundskola. Vid önskemål från föräldrar bokas tid via skolsköterskan till skolläkaren.

Elevhälsa består av rektor, skolsköterska, skolläkare (konsultbasis), skolpsykolog, skolkurator och speciallärare.

Psykologiska insatsen i Vaxholm stad består av 2 heltidstjänster, fördelade på tre psykologtjänster. Age Kempe arbetar 100% fördelat på tre skolor (60 % på Resarö skola och 40% på Vaxö-Rindö rektorsområde), Johan Sahlström arbetar 50% på Kronängsskolan och Barbara Blomster arbetar 40% på Söderfjärdsskolan och 10% som samordnande skolpsykolog med psykologiskt ledningsansvar (PLA). Skolpsykologerna är anställda av respektive rektor och har semestertjänst (på högstadieskolan), psykologtjänsterna på låg och mellanstadiet har uppehållstjänst. Johan Sahlström har varit föräldraledig från 2/10 – 19/11 2023, ingen vikarie

anställdes under tiden då Johan varit föräldraledig. Skolpsykolog Barbara Blomster är fortsatt psykologledningsansvarig och samordningsansvarig.

Skolpsykologers huvudsakliga arbetsuppgift är remisshantering både kring frågeställningar rörande psykisk ohälsa samt remisser vid misstanke om neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (ADHD för barnen som tillhör årskullen från och med 2014). För barnen yngre än 10 förbereder skolpsykologer underlag för NPF remisser inför skolläkarbesöket (utvecklingsbedömningar). Utvecklingsbedömningar, breda bedömningar och remissförfarandet är en mycket omfattande och tidskrävande del av psykologtjänsten.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9 4 kap. 6 § och 7 kap. 2 § p 3

- Verksamhetschef har ansvar att ta emot synpunkter eller klagomål.
- Verksamhetschef svarar för att synpunkter och klagomål hanteras och att arbetssätt ändras så att inga vårdskador uppstår.
- Samtliga skolpsykologer, skolsköterskor och skolläkare i verksamheten har ansvar att granska och notera eventuella uppkomna avvikelser och vårdskador.
- Verksamhetschef/skolläkare är ansvarig för att informera patienten om en vårdskada har inträffat.
- Huvudmannen/vårdgivaren för EMI och psykologiska insatsen är barn- och utbildningsnämnden och är ansvariga för att skapa goda förutsättningar för att bedriva en säker vård.

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1 §

Uppföljning av informationssäkerhet görs vid de regelbundna genomgångarna av verksamheten på skolsköterskornas och psykologernas nätverksträffar samt avstämningar med VC. Då utförs riskanalyser och förslag på eventuella åtgärder som behöver vidtas för förbättring av informationssäkerheten.

Utvärdering av skydd mot olovlig åtkomst till datornätverk och informationssystem genomförs liksom granskning av hälso- och sjukvårdspersonalens journalföring på kommunal nivå. Vaxholms stad följer gällande GDPR-lagstiftning.

En god säkerhetskultur

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en god säkerhetskultur. Organisationen ger då förutsättningar för en kultur som främjar säkerhet.

Under 2023 har arbetet fortsatt att systematisera och strukturera skolsköterskornas och psykologernas arbete i Vaxholms stad. Båda grupper har uppdaterat sin rutinhandbok med rutiner kring journalgranskning. Regelbundna skolsköterskemöten och psykologmöten sker 3 - 4 gånger per termin med tydlig agenda, där alla relevanta delar av vårt arbete berörs. Under 2023 har rektorsgruppen bestämt datum och plats för nätverksmöten. Arbetet i våra grupper rapporteras till VC en gång i månaden. Årshjulet kring MLA`s och PLA`s arbete har uppdaterats. Journalföring sker i Prorenata och arbetet med att uppdatera systemet pågår förlöpande på våra nätverksträffar.

Adekvat kunskap och kompetens

En grundläggande förutsättning för en säker vård är att det finns tillräckligt med personal som har adekvat kompetens och goda förutsättningar för att utföra sitt arbete.

Under året 2023 har skolsköterskor träffats fysiskt eller digitalt 3 - 4 gånger/termin för att planera och samordna verksamheten. Vid mötet informerar vi varandra om fortbildningar och aktuell kunskap. Eventuella avvikelser tas upp. Vi utför kollegial handledning. Skolsköterskorna i Vaxholms stad har deltagit i eller tagit del av följande utbildningar:

- Vaccinationsutbildning, smittskydd för EMI
- Epilepsiutbildning NKI
- Webinar MSD HPV-vaccinering av pojkar/män
- Föreläsning av Anders Hansen
- Webinar Positivt beteendestöd - Psykologpartners
- Tillgänglighet - Sirka Persson
- Utbildning om barnkonventionen
- PEP-Forum – Generation PEP

Inför höstterminen 2023 fick skolsköterskegruppen beviljat att få ta del av handledning via Psykologpartners en gång per termin. Vi träffades första gången i oktober och vi alla tyckte det var mycket givande och ett bra forum för att reflektera över svåra ärenden och situationer.

Under året 2023 har skolpsykologerna haft 6 nätverksträffar (3 per termin) enligt datum som rektorsgruppen satt ut. Psykologerna önskar att själva förlägga möten när det passar gruppen (ibland har nätverksmöten krockat med andra aktiviteter som rektorerna planerat in). Psykologgruppen har gott samarbete och upplever i hög grad att nätverket stärkt den psykologiska kompetensen och gett möjlighet till kollegial handledning och erfarenhetsutbyte. Psykologerna i Vaxholms stad har deltagit eller tagit del av följande utbildningar:

- Kompetensdagar Psifos 2018 och 2019 (materialet som blev tillgänglig online)
- Webinar kring SON-R
- Webinar om skolfrånvaro av Peter Friberg
- Webinar kring PBS hos Psykologpartners, samt uppföljande webinar kring implementering av PBS i skolan
- Tidiga samordnade insatser
- Utbildning kring barnkonventionen
- School Psychology Futures Conference – internationalkonferens som är tillgängligt digitalt från hösten 2023 genom NASP (National Association of School Psychologists)

Psykologerna i Vaxholms stad deltar i handledning tre gånger per termin under våren 2023 och en gång under hösten 2023 (minskning på grund av ekonomiska skäl). Handledning genomförs växelvis digitalt och på plats; Psykologpartners anlitas. Handledning är såväl nyttjat som en möjlighet att gå genom utmanande ärenden som fortbildningsarena och utgör en mycket viktig resurs för att säkerställa kvalitet på psykologiska insatser.

Skolsköterskorna och psykologerna samverkar i relevanta nätverk så som Riksföreningen för skolsköterskor, Psifos samt med de närmaste vårdgrannarna (BUMM, BUP, SOC, BVC och lokala majblommeföreningen) genom BUS-samarbete samt med lokala aktörer som Skol- och familjestödet i Vaxholm. MLA och PLA har ett tätt samarbete med verksamhetschefen och möten sker månadsvis. MLA deltar i nätverksmöten för skolsköterskor med ledningsansvar i region Stockholm två gånger per år. Nätverk för PLA i Stockholm var planerat under hösten 2023, men blev tyvärr inställt på grund av sjukdom. Skolpsykologerna har deltagit under våren i ett nätverksmöte för skolpsykologer i Norrort. MLA och PLA har deltagit i ett möte med Familjeläkarna i Arninge under december 2023 för att etablera samarbete kring uppdraget psykisk hälsa då vårdcentralen tar över ansvaret för uppdraget från 1/1 2024.

MLA och PLA ingår i teamet för eventuell mottagande av grundsärskoleelev/anpassad grundskola. Under 2023 har två inskrivningar varit aktuella.

Skolsköterskorna och psykologerna ingår i skolornas krisgrupper och har bidragit till framtagande/revidering av skolornas krisplaner.

Skolsköterskorna och psykologerna ingår i elevhälsoteam på respektive skola.

Patienten som medskapare

En grundläggande förutsättning för en säker vård är patientens och de närståendes delaktighet. Vården blir säkrare om patienten är välinformerad och deltar aktivt i sin vård, som så långt som möjligt ska utformas och genomföras i samråd med patienten. Att patienten bemöts med respekt skapar tillit och förtroende.

PSL 2010:659 3 kap. 4 §

En viktig förutsättning för att säkra den goda vården är att ständigt förbättra kommunikationen med samarbetspartners. Alla skall vara välinformerade om patientsäkerhetsarbetet och aktivt bidra till ett fortlöpande förbättringsarbete, med stöd av verksamhetsansvarig. Detta sker löpande på nätverksträffar och handledning.

Skolsköterskorna följer de etiska principer som finns inom vård och omsorg.

Psykologerna i Vaxholms stad följer etiska principer för psykologer i Norden som är framtagna av Psykologförbundet.

Vaxholms stads kvalitetspolicy och värdegrund innebär att vården ska kännetecknas av trygghet, respekt, integritet och tillgänglighet. Patienter ska bli bemötta på ett respektfullt, professionellt och korrekt sätt. Alla ska få vård på lika villkor oavsett kön, ålder, sexuell läggning, social ställning och etnisk tillhörighet.

Vården ska vara evidens- och kunskapsbaserad, rättssäker, tillgänglig och utföras med hänsyn till och respekt för människors integritet och specifika behov.

AGERA FÖR SÄKER VÅRD

SOSFS 2011:9, 5 kap. 2 §, 7 §, 8 §, 7 kap. 2 § p 2, PSL 2010:659, 3 kap. 10 §

Vårdgivaren ska utöva egenkontroll, vilket ska göras med den frekvens och i den omfattning som krävs för att vårdgivaren ska kunna säkra verksamhetens kvalitet. Egenkontrollen kan innefatta jämförelser av verksamhetens nuvarande resultat med tidigare resultat, i jämförelse med andra verksamheter, nationella och regionala uppgifter.

Vid varje respektive nätverksträff diskuterar vi såväl arbetsmiljö som avvikelser.

EMI och psykologerna ska avsätta tid varje månad för egenkontroll enligt checklistan som har tagits fram i respektive grupp, där bland annat journalanvändning ska gås genom samt praktiska förutsättningar i arbetet så som rum, journalskåp, korrekt testmaterial, teknisk apparatur, kylskåp, läkemedel, vaccinationer mm.

Under 2023 har inga avvikelser rapporterats i EMI eller psykologgruppen.

EMI och psykologerna i Vaxholms stad arbetar enligt rutin kring Lex Maria anmälan samt anmälan till IVO. Under 2023 har inga vårdskador uppstått och inga klagomål erhållits. MLA och PLA följer upp egenkontroll med VC i slutet av varje termin.

Resultat och uppföljning av skolsköterskornas hälsobesök och vaccinationer

Skolsköterskor ska erbjuda barn och ungdomar fyra hälsobesök under sin grundskoletid. Vaccinationer erbjuds i enlighet med folkhälsomyndighetens föreskrifter om vaccination av barn.

Vaccinationer

Under 2023 var 2 av 4 skolsköterskor i kommunen behöriga att ordinera vaccinationer enligt det nationella vaccinationsprogrammet. De andra 2 fick delegering av skolläkare för att utföra uppdraget.

Genomgång av vaccinationsstatus och vaccinering av våra nyanlända elever görs tillsammans med skolläkaren.

Vaccinationer utöver det nationella vaccinationsprogrammet ordineras av skolläkare.

Vaccinationerna dokumenterades i journalsystemet Prorenata som har automatisk överföring till det nationella vaccinationsregistret.

För att förebygga risken att ge en elev fel vaccin ges enbart en typ av vaccin vid varje vaccinationstillfälle då barnen vaccineras klassvis. Vid vaccination av fler elever finns det alltid två skolsköterskor eller en skolsköterska och en skolläkare närvarande.

Årskurs	Vaccination	Antal genomförda vaccinationer	Antal avvaktar/tackat nej
1	Vaccination mot MPR (mässling, påssjuka, röda hund) Vaccin M-M-R VAXPRO	151	5
5	Vaccination mot HPV-virus, Vaccin Gardasil 9	301	7
8	Vaccination mot dTp, boosterdos mot difteri, stelkramp och kikhosta. Vaccin diTekibooster	145	3
f-klass – år 9	Övriga vacciner till elever som inte följer programmet	12	0

Hälsobesök /Hälsokontroll

Information om hälsobesök och EMI lämnas muntligt och med en folder till alla föräldrar i förskoleklasserna.

I början av höstterminen lämnas information till vårdnadshavare om vad som sker för varje årskurs via plattformen V-klass. Information till vårdnadshavare inför alla besök och vaccinationer ges i V-klass och även till vissa årskurser i pappersform.

I årskurs 2 sker ett kortare hälsobesök med kontroll av tillväxt och ett trivselsamtal.

I förskoleklass, årskurs 4, och 7 sker ett mer omfattande hälsobesök. Föräldrar fyller i hälsouppgifter inför hälsobesöken och eleverna fyller i en elevhälsoenkät inför/vid besöket digitalt.

Vid hälsobesöken i förskoleklass kontrolleras tillväxt, syn, hörsel och tillsammans med elev och vårdnadshavare går skolsköterskan igenom hälsouppgifter och elevens elevhälsoenkät. I åk 4 och 7 kontrolleras tillväxt, syn, och rygg samt hälsouppgifter och hälsoprofil tillsammans med elev. I årskurs 4 kontrolleras även hörsel. Återkoppling sker till vårdnadshavare efter besök.

Årskurs	Kontroll/besök	Antal genomförda kontroller/besök	Antal tackat nej/uteblivit
Förskoleklass	Besök	147	0
2	Kontroll	131	0
4	Besök	147	0

7	Besök	173	0
---	-------	-----	---

Kontrollelever följs upp.

Skolsköterskor skriver också remisser för utredningar, exempelvis till logoped, BUMM, hörsel, syn och fysioterapeut. Aggregerade data från elevhälsoenkäten som genomförs vid år 4 och 7 ´ s hälsobesök skickas in till Elevhälsportalen via Prorenata.

Elevhälsportalen skickar sedan en analys av uppgifterna i form av en elevhälsorapport till kommunen.

Sammanfattning av arbetsåret 2023 och utvecklingsområden för 2024

Elevhälsans medicinska insats

Skolsköterskorna har haft nätverksträffar för att kvalitetssäkra arbetet inom vårt årshjul och handlett varandra genom kollegial handledning. Ingen avvikelser har rapporterats in i Prorenata. Inga vårdskador har skett. Vi har fortsatt utvecklat vårt arbete i Prorenata tillsammans i vår grupp och deltagit i prorenatas nätverk tillsammans med andra kommuner. Vår tidigare systemansvarige har under våren slutat sin tjänst. Vi har arbetat fram en mall och rutin för journalgranskning. Vi planerar att genomföra journalgranskning en gång per läsår i slutet av vårterminen som del i vårt kvalitets och patientsäkerhetsarbete. Skolsköterska Annelie Hedengren avslutade sin tjänst i augusti

och Carlos Yanez Munoz började den 1 september. MLA har lagt tid på att vara med på anställningsintervjuer och på att introducera ny kollega, se över vilka kompletterande utbildningar/delegeringar som behövdes för att kunna utföra skolsköterskearbetet självständigt.

Mycket tid har fortsatt lagts för att följa de stora förändringar i samband med ny reform inom regionen som sker succesivt inom BUMM, Första linjens psykiatri och BUP. Nära samarbete med BUMM Täby samt Österåkersdoktor/första linjens psykiatri för att kunna vägleda Vaxholms elever och vårdnadshavare rätt. Ny kontakt har etablerats med Familjeläkarna i Arninge som tar över uppdraget Första linjens psykiatri för elever i Vaxholm from 24-01-01.

Under våren 2023 påbörjade Eva Fredlund och Monica Lalander processen att rekrytera en ny skolläkare inför januari 2024. Då vi sett stort behov att utöka skolläkartjänsten delvis relaterat till ovan nämnda reform. Kontakt och förfrågningar togs med EMI i andra kommuner, Familjeläkarna i Vaxholm, via avtalsupphandlingar. I augusti lades en skolläkarannons ut. Under senhösten efter flertal kontakter skrevs anställningsavtal med skolläkare Fiffi Boman på en 20 % anställning i kommunen med start i januari 2024. Tjänsten är utökad från 7 - 20 % och ökar nu chanserna att också kunna nyttja skolläkaren till mer förebyggande arbete med kommunens elever. Arbetet att rekrytera en skolläkare var tidskrävande men vi är mycket nöjda med utfallet då det är svårt att bemanna skolläkare i mindre kommuner. Det var ett av våra mål från 2022 och det har nu uppnåtts.

Skolläkare Anna-Karin Fladvad tackades av i december. Anna-Karin har genom sin långa erfarenhet och kompetens inom barnhälsa gjort ett fantastiskt arbete för Vaxholms stads elever och vårdnadshavare.

Skolsköterskorna har varit med i arbetet att ta fram ett nytt måltidskoncept under ledning av Måltidschef över måltidsenheten Pärnilla Lindahl och Jenny Nilsson 1:e kock. Syftet med det nya konceptet är att få fler elever att äta maten som erbjuds i skolans restauranger och på det sättet minska antal elever som behöver anpassade måltider.

Skolsköterskegruppen har varit med vid de två aktuella ärendena för inskrivning i anpassad grundskola.

Skolsköterskorna har nära samarbete med Vaxholms lokala majblommeförening, vi hjälper till vid ansökningar för familjer i behov av ekonomiskt stöd. Det är en

förebyggande insats som vi gör för alla barns rätt till meningsfull fritid. Vi ser att behovet ökar.

I slutet av hösten 2022 fick vi vår första elevhälsorapport från elevhälsoportalen, det var en analys av uppgifter från elevhälsoenkät som utfördes i samband med våra hälsobesök i år 4 och år 7. Rapporten delades med rektorerna och berörda mentorer. Utbildningschef André Wallin och Sara Sandbacka bjöds in till MLA/PLA möte där vi diskuterade hur rapporten skulle kunna användas. Rapporten finns med som ett av underlagen till "Fördjupad rapport psykisk hälsa", skriven av Sara Sandbacka, Monica Lalander och André Wallin. Detta är en förbättring sedan tidigare då rapporten nu används hela vägen, hälsodata från våra hälsobesök vidare till förvaltningen.

Arbetet under 2024 fokuserar på att utveckla:

- En likvärdig elevhälsa till alla elever i kommunen
- Ett gott samarbete och rutiner tillsammans med ny skolläkare
- Uppdatera/revidera rutinhandboken i Teams
- Uppdatera/revidera ledningssystemet
- I mån av tid önskar öka möjligheten att komma ut och arbeta hälsofrämjande i grupp/klass

Psykologer

Under året har psykologgruppen fokuserat på fortsatt arbete med Rutinhandboken under nätverksträffar– vi har utvecklat en mall kring journalgranskning samt genomfört journalgranskning under hösten 2023. Arbetet har varit givande och inneburit nya insikter kring journalföring. Vi kommer att fortsätta arbetet som en del av kvalitetsgranskningen - journalgranskning kommer att ske fortsättningsvis en gång per år under hösten.

Arbetet med Stratsys för att öka kvalitet och kunna mäta målen har fortsatt med hjälp av verksamhetschefen och har inneburit större tydlighet kring målen. Skolpsykologerna har utökat förebyggande insatser i form av månadens tips till lärarna (från höstterminen 2023) samt att en av psykologerna har hållit i en föreläsning för personalen kring psykisk hälsa (vårterminen 2023). Psykologtjänsterna är ganska små och det är alltid en balans att jobba åtgärdande kontra förebyggande, men vi fortsätter att sträva efter flera förebyggande insatser i mån av tid. Mycket av skolpsykologernas arbetstid går till bedömningarna samt remitteringar gällande NPF samt psykisk ohälsa. Målen som sattes upp tillsammans med verksamhetschefen för 2023 har genomförts.

Gångna året har präglats av fortsatt arbete med att följa omorganisationen inom vårdkedjan och knyta nya kontakter. Psykologgruppen har hållit tät kontakt med första

linjen i Österåker och i slutet av året etablerat samarbetet med Familjeläkarna i Arninge som tar över uppdraget kring psykisk hälsa från 1/1 2024. Vi håller kontakt med övriga vård aktörer genom BUS samarbetet. Kontakter med andra PLA har inte varit aktuella under året då nätverksträffen för PLA i Stockholm ställdes in på grund av sjukdom.

Psykologgruppen har deltagit under våren i ett nätverksmöte för skolpsykologer i Norrort och på så vis utökat kontaktnätet med andra yrkesverksamma skolpsykologer.

Psykologgruppen fortsätter arbete med systematiska nätverksträffar, handledning och strävar efter fortbildning. Handledningen har minskat under höstterminen 2023 från tre gånger till en gång per termin, på grund av ekonomiska skäl, därför kommer psykologgruppen ha ett större behov av en kollegial handledning.

Psykologgruppen bistod under året vid två ärenden gällande inskrivning i anpassad grundskola. Inga avvikelser eller vårdskador har rapporterats under året – psykologiska insatser håller god kvalitet.

Under det kommande året behöver vi fokusera på:

- Fortsätta att upprätthålla hög kvalitet på psykologtjänsterna
- Fortsätta att utveckla samarbete med Familjeläkarna i Arninge och BUP
- En likvärdig elevhälsa till alla elever i kommunen
- Sträva efter att utöka förebyggande insatser i skolpsykologrollen
- Utöka kollegial handledning på grund av minskning av handledning till följd av sämre ekonomiskt läge inom organisationen

Utbildningsförvaltningen
André Wallin
Utbildningschef

Föreningsbidrag Rindöborna 2024

Förslag till beslut

Föreningen Rindöborna tilldelas föreningsbidrag om 90 000 avseende 2024 för att möjliggöra deras verksamhet riktad till barn och ungdomar på Rindögården.

Sammanfattning

Föreningen Rindöborna har ansökt till Vaxholms stad om ersättning för att kunna bedriva föreningsverksamhet för ungdomar, äldre och nyanlända på Rindögården. Verksamhet som erbjuds är språkcafé, pensionärsverksamhet, läxhjälp samt barn- och ungdomsverksamhet varje fredag kväll. Verksamheten har bedrivits sedan 2014.

Sökt bidrag är ersättning för hyres- och försäkringskostnader relaterat till föreningens barn och ungdomsverksamhet.

Barnrättsperspektivet/Prövning av barnets bästa

Att föreningen beviljas bidrag kan komma att leda till att barn och specifikt barn på Rindö kan fortsätta ta del av föreningens verksamhet.

Jämställdhetsperspektivet

Föreslaget beslut bedöms inte få några konsekvenser/effekter ur ett jämställdhetsperspektiv.

Finansiering

Inom ram.

Bedömning

Inom ram.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande, Andre Wallin, 240213

Kopia på beslutet till:

För åtgärd:

maria.wallanderhalen@vaxholm.se

För kännedom:

Agneta.franzen@vaxholm.se

Monica.lalander@vaxholm.se

Uppgifter markerade med * är obligatoriska

Nr.*A9:h	Rubrik*	Beskrivning*	Beslutsdatum*	Status*	Förvaltningens kommentar	Förvaltning	Uppskattad tidsåtgång (intern)	Uppskattade externa kostnader	Klart senast*
8	Nämndinitiativ (M)- Att införa dansämnet vid Vaxholms kulturskola för barn och unga.	Förvaltningen får i uppdrag att utreda hur dans kan integreras i kulturskolans verksamhet med stöd av bidrag.	2022-09-26/§92 2022-12-05/§122		Förvaltningen får i uppdrag att ansöka om stadsbidrag för att tillfälligt införa dans inom kulturskolan. Återkoppla till nämnden med plan om stadsbidrag beviljas. Förvaltningen får i uppdrag att göra en intresseanalys. Förvaltningen informerar nämnden i december 2023 om uppdragets status.				
	Utredningsuppdrag verksamhet	Utbildningsförvaltningen får i uppdrag att utreda möjligheten att förändra omfattningen på ett antal aktiviteter/områden som ej är lagstadgad verksamhet; 1. Ö-bidrag till Rindö förskola och Rindö skola. 2. Öppen förskola Utbildningsförvaltningen återrapporterar senast i maj 2023 tidplan för genomförande.	2023-03-13/§24		Punkt 1 Ö-bidrag beslutat 2023-09-25/§62 Punkt 2 Öppna förskolan planerad återrapportering mars 2024				
	Utredningsuppdrag Rindöskola	1. Utbildningsförvaltningen får i uppdrag att utreda befintlig kvalitet på Rindö skola. 2. Utbildningsförvaltningen återrapporterar senast i september 2023 tidplan för genomförande av utredning.	2023-04-17/§33		Planerad återrapportering april 2024				
	Utredningsuppdrag särskild språkavdelning	1. Utbildningsförvaltningen får i uppdrag att utreda fortsatta behov av särskild språkavdelning inom förskolan och eventuella förslag på alternativ. 2. Utbildningsförvaltningen återrapporterar senast i september 2023 tidplan för genomförande av utredning	2023-04-17/§34		Planerad återrapportering april 2024				
	Uppföljning av kvalitet Rindö och Vaxö skola	Förvaltningen får i uppdrag att återkomma med hur stor besparingen blev och en analys och redovisning om att sammanslagningen av rektorsområdet Rindö skola och Vaxö skola har lett till att de ekonomiska förutsättningarna har förbättras och möjliggjort att en större andel av grundbeloppet har gått till lärare, elevhälsa och god utbildning. Besvaras i tidigare beställd utredning kopplat till Rindö skola.			Planerad återrapportering april 2024				

Bevakningslista

Nr.*	Rubrik*	Beskrivning*	Beslut	Status*	Förvaltningens kommentar	Förvaltning	Klart
1	Nya slöjdlokaler Vaxö		BUN 2017/§45 (KS 2017/§65), BUN 2021/§125	Pågående	Genomförandebeslut KS 2021-11-25	Uppdrag SBN	
2	Utbyggnad av Resarö skola		BUN 2015/§23 (KS 2015/§46), BUN 2021/§126	Pågående	Utreda vad som kan inrymmas i befintliga byggnader.	Uppdrag SBF	
4	Ny förskola Norrbegret		KS 2017/§105	Pågående	Utbildningsförvaltningens lokalförsörjningsplaner 2023 innebär att en fördjupad förstudie kommer genomföras under våren 2024	Uppdrag PLU	
5	Underhålls- och investeringsplaner		BUN 2018/§101 KS 2019/§12	Pågående	Arbete pågår i samverkan ekonomi och fastighet, våren 2021	Uppdrag TFK	

Kommunledningskontoret
Anton Hallström
Nämndsekreterare/utredare

Rapport av delegeringsbeslut till 2024-03-11

Förslag till beslut

Informationen noteras till protokollet.

Sammanfattning

Förvaltningen redovisar följande delegeringsbeslut:

Rapport delegeringsbeslut Evolution till 2024-03-11 §§4-14

Delegeringsbeslut skolskjuts 230122-230222

Rapport delegeringsbeslut 6 kap skollagen 240124-240223

Rapport delegeringsbesluttilläggsbelopp förvaltningsbesvär 240124-240223

Barnrättsperspektivet/Prövning av barnets bästa

Föreslaget beslut bedöms inte få några konsekvenser för barn.

Jämställdhetsperspektivet

Föreslaget beslut bedöms inte få några konsekvenser/effekter ur ett jämställdhetsperspektiv.

Handlingar i ärendet

Tjänsteutlåtande 2024-02-27

Rapport delegeringsbeslut Evolution till 2024-03-11 §§4-14

Delegeringsbeslut skolskjuts 230122-230222

Rapport delegeringsbeslut 6 kap skollagen 240124-240223

Rapport delegeringsbesluttilläggsbelopp förvaltningsbesvär 240124-240223

s. 94-98 undantagna publicering på webbplats med hänvisning till dataskyddslagstiftning.